

Załącznik nr 1
do projektu Uchwały w sprawie: wprowadzenia
nowego Programu Przeciwdziałania Przemocy
Domowej i Ochrony Osób doznających
Przemocy Domowej dla Gminy Iwanowice

**PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA
PRZEMOCY DOMOWEJ I OCHRONY OSÓB
DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY DOMOWEJ**

DLA GMINY IWANOWICE

NA LATA 2024-2030

SPIS TREŚCI

Wykaz skrótów2

Przemoc domowa2

Definicja przemocy2

Formy przemocy5

Skala przemocy w świetle badań ogólnopolskich7

Uzasadnienie wprowadzenia programu9

Podstawy prawne opracowania programu10

Charakterystyka gminy Iwanowice12

Zasoby umożliwiające przeciwdziałanie przemocy domowej13

Diagnoza problemu przemocy domowej na terenie gminy Iwanowice20

Analiza danych zastanych20

Wyniki badań ankietowych26

Uczniowie26

Dorośli mieszkańcy40

Cele, zadania i realizatorzy Programu53

Adresaci Programu62

Przewidywane efekty realizacji Programu62

Źródła finansowania63

Ewaluacja i monitoring Programu63

Wnioski i podsumowanie66

Spis rysunków, tabel i wykresów67

Spis rysunków67

Spis tabel67

Spis wykresów68

WYKAZ SKRÓTÓW

BDL GUS – Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

GCKiB – Gminne Centrum Kultury i Bibliotek w Iwanowicach

GKRPA – Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

GOPS – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Iwanowicach

KCPU – Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom

KP – Komisariat Policji w Skale

KS – Klub seniora

NGO (ang. *non-government organization*) – organizacja pozarządowa

NK – procedura „Niebieskie Karty”

PARPA – Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

PCPR – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Krakowie

PIWiP – Punkt Informacji, Wsparcia i Pomocy

ROPS – Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Krakowie

SPPP – Specjalistyczna Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna Powiatu Krakowskiego

UG – Urząd Gminy Iwanowice

ZI – Zespół Interdyscyplinarny

PRZEMOC DOMOWA

DEFINICJA PRZEMOCY

Przemoc domowa jest jednym z problemów społecznych, który wymaga podejmowania wielu działań przeciwdziałających temu zjawisku. W świetle ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz.U. z 2024 r. poz. 424 z późn. zm.), przemoc domowa to *jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej,*

w szczególność

i narażające tę osobę na

niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,

naruszenie ich godności, nietykalności cielesnej lub wolności, w tym seksualnej,

szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące cierpienie lub krzywdę,

ograniczenie lub pozbawienie dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,

naruszenie prywatności lub wzbudzenie poczucia zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

Źródło: Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej.

W odniesieniu do zachowań przemocowych w środowisku rodzinnym zwraca się uwagę na cztery cechy charakterystyczne, które są ze sobą ściśle powiązane, występują jednocześnie i stanowią istotę problemu:

- ⇒ **Intencjonalność** – ma charakter świadomego i zamierzonego działania,
- ⇒ **Nierównowaga sił** – przewaga jednej ze stron, np. fizyczna, psychiczna czy ekonomiczna,
- ⇒ **Naruszanie praw i dóbr osobistych** – osoba stosująca przemoc narusza podstawowe prawa osób doznających przemocy, np. nietykalności cielesnej, godności, szacunku itp.,
- ⇒ **Powodowanie cierpienia i bólu** – osoba stosująca przemoc naraża zdrowie i życie osoby doznającej przemocy na poważne szkody¹.

Przemoc domowa rzadko jest jednorazowym incydem. Amerykańska psycholog Leonora E. Walker opisała cykl przemocy przedstawiający 3 fazy zachowań związanych z doświadczaniem przemocy w związku:

1. **Faza narastającego napięcia** – wzrost napięcia i natężenia sytuacji konfliktowych. Osoba stosująca przemoc staje się poirytowana, zdenerwowana i prowokuje kłótnie, a pozostali członkowie rodziny czują strach i niepewność, przez co dążą do złagodzenia sytuacji.

2. **Faza ostrej przemocy** – wybuch gniewu, upust narastającego napięcia. Osoba stosująca przemoc dopuszcza się czynów, których wcześniej by nie wyrządziła.

3. **Faza miodowego miesiąca** – okres okazywania skruchy przez osobę stosującą przemoc, która przekonuje, że sytuacja już się nigdy nie powtórzy.

¹Poradnik dla osób dotkniętych przemocą, Stowarzyszenie OPTA, s. 1

Po pewnym czasie napięcie znów zaczyna rosnąć i cykl się powtarza, lecz przemoc jest jeszcze gwałtowniejsza, skraca się faza „miodowego miesiąca”, faza narastającego napięcia i ostrej przemocy wydłużają się i mają gwałtowniejszy przebieg, a po pewnym czasie faza „miodowego miesiąca” zanika i pozostają tylko 2 fazy².

FORMY PRZEMOCY

Wyróżnić można następujące formy przemocy:

- 1. Fizyczną** – jest to naruszenie nietykalności fizycznej, celowe uszkodzenie ciała, zadanie bólu bądź groźba uszkodzenia ciała. Jej skutki mogą być różne, np. złamania, siniaki, poparzenia itp. Powodowana jest poprzez, np. kopanie, parzenie, duszenie, popychanie, policzkowanie, użycie broni.
- 2. Psychiczną** – oznacza powtarzające się poniżanie i ośmieszanie, manipulowanie dla własnych celów, wciąganie w konflikty, brak właściwego wsparcia, np. wyśmiewanie poglądów, religii, pochodzenia, narzucanie własnych poglądów, karanie przez odmowę zainteresowania, uczuć czy szacunku, odrzucenie, stała krytyka, wmawianie choroby psychicznej, izolacja społeczna, czyli kontrolowanie i zakazywanie bądź ograniczanie kontaktów z innymi ludźmi, domaganie się posłuszeństwa, stosowanie gróźb, degradacja werbalna (wyzywanie, upokarzanie, zawstydzanie).
- 3. Seksualną** – jako przykłady tego rodzaju przemocy wymienia się: wymuszanie pożycia seksualnego, nieakceptowanych pieszczot i praktyk seksualnych, wymuszanie stosunku z osobami trzecimi, sadystyczne formy współżycia seksualnego, demonstrowanie zazdrości, krytyka zachowań seksualnych itp.
- 4. Ekonomiczną** – opisywana jest zazwyczaj jako używanie pieniędzy lub innych wartości materialnych do zaspokojenia potrzeb władzy i kontroli przez osobę stosującą przemoc. Podporządkowanie materialne partnerki/partnera bądź innych

²<https://www.niebieskalinia.info/index.php/przemoc-w-rodzinie/30-cykle-przemocy-w-rodzinie> [dostęp: 27.06.2024 r.]

osób sprawia, iż czują się one uzależnione od dochodów bądź majątku osoby stosującej przemoc albo stają się odpowiedzialne za utrzymanie rodziny. Pieniądze czy wartości materialne są używane zatem jako instrument, narzędzie do budowania jawnej lub ukrytej dominującej pozycji w rodzinie i stają się swojego rodzaju kartą przetargową.

5. Zaniedbanie – nazywane jest ukrytą formą przemocy. Zaniedbywaniem jest niezaspokajanie podstawowych potrzeb biologicznych i psychicznych przede wszystkim dzieci. Może ono się zacząć już w okresie życia płodowego, kiedy matka prowadzi niehigieniczny tryb życia. Zaniedbywanie ma także miejsce wówczas, gdy dziecko ma zaspokojone potrzeby o charakterze biologicznym, ale nie ma zagwarantowanej prawidłowej stymulacji poznawczej. Skrajnym przypadkiem zaniedbania jest wzrastające w ostatnich latach porzucenie dziecka z narażeniem go na utratę zdrowia, a nawet życia³. Omawiana forma przemocy dotyczy także relatywnie często seniorów.

6. Cyberprzemoc – przemoc z użyciem urządzeń elektronicznych, najczęściej telefonu bądź komputera. Bywa określana także jako cyberbullying, nękanie, dręczenie, prześladowanie w Internecie. Niezależnie od określenia, jej celem zawsze jest wyrządzenie krzywdy drugiej osobie. Zjawisko elektronicznej agresji może przybierać różne formy: od wysłania obraźliwego SMS-a czy e-maila do drugiej osoby, aż po założenie komuś fałszywego konta na portalu społecznościowym⁴.

³J. Helios, W. Jedlecka, *Współczesne oblicza przemocy. Zagadnienia wybrane*, Uniwersytet Wrocławski, Wrocław 2017.

⁴Cyberprzemoc. *Włącz blokadę na nękanie. Poradnik dla rodziców*. NASK Akademia, Warszawa 2020.

SKALA PRZEMOCY W ŚWIELE BADAŃ OGÓLNOPOLSKICH

Realizowane na przestrzeni lat badania i prowadzone statystyki pokazują, że problem przemocy domowej dotyka rocznie dziesiątki tysięcy osób. Jak wynika z danych statystycznych odnoszących się do przemocy domowej gromadzonych przez Policję, w 2022 roku ogólna liczba osób doznających przemocy w Polsce kształtowała się na poziomie 71 631, w tym 73% stanowiły kobiety (51 935 osób), 15% – małoletni (10 982 osoby), z kolei 12% – mężczyźni (8 714 osób). W 2022 roku zanotowano 62 244 osoby stosujące przemoc, z czego zdecydowaną większość stanowili mężczyźni, tj. 55 426 osób (89%). W porównaniu do 2021 roku liczba osób doznających przemocy zmniejszyła się o 5,5% (4 130 osób), z kolei liczba osób stosujących przemoc spadła o 4,0% (2 602 osoby).

Według „Ogólnopolskiej diagnozy zjawiska przemocy w rodzinie wobec dzieci” przeprowadzonej w 2021 roku na zlecenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej najpowszechniejszą formą przemocy domowej wobec dzieci w opinii badanych Polaków była przemoc psychiczna, a w następnej kolejności wybrane zostały: zaniedbanie i przemoc fizyczna. Odsetek 19% dzieci w Polsce doznał przemocy fizycznej, z kolei nieznacznie mniej – przemocy psychicznej (18%), z kolei 9% wskazało na przemoc ekonomiczną, a 8% na seksualną. Ponadto 54% mężczyzn i 45% kobiet przyznało się do użycia przemocy wobec dziecka w formie tzw. „dania klapsa”. Większość badanych, którzy byli świadkami przemocy zadeklarowało, że podjęło w związku z tym faktem działania (61%), wśród których najczęściej podano rozmowę, uświadomienie problemu (26%), zgłoszenie na Policję (20%) oraz pomoc społeczną (18%). Co ważne, przeważająca większość Polaków wykazała świadomość, że dziecko, które widzi przemoc między swoimi rodzicami również jest osobą doznającą przemocy (81%).

Warte uwagi są również badania z 2022 roku przeprowadzone na zlecenie Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej, na temat skali zjawiska przemocy domowej wśród grup społecznych, które w szczególny sposób są narażone na doznawanie przemocy, a mianowicie osób starszych i osób z niepełnosprawnościami.

Według tych badań zdecydowana większość osób z niepełnosprawnościami, doznawało przemocy psychicznej (78,1%), natomiast 57,8% wskazało na przemoc fizyczną. Wśród seniorów rozkład procentowy odpowiedzi przedstawia się następująco: przemocy psychicznej doznawało 87,3% badanych, z kolei przemocy fizycznej i ekonomicznej po 43,1% respondentów⁵.

Również w 2023 roku przemoc wobec dzieci stanowiła poważne wyzwanie społeczne, pociągające za sobą szereg negatywnych konsekwencji dla rozwoju fizycznego, emocjonalnego i społecznego dzieci. Analiza statystyk opracowanych przez Fundację Dajemy Dzieciom Siłę, rzuca światło na skalę problemu oraz konieczność podjęcia działań w celu zapewnienia dzieciom bezpiecznego środowiska do rozwoju. Z odpowiedzi udzielanych przez respondentów w wieku 11-17 lat wynika, że zdecydowana większość z nich (79%) choć raz doświadczyła w swoim życiu przemocy lub zaniedbania. Ponadto co czwarty ankietowany (27%) został kiedykolwiek pokrzywdzony za pośrednictwem więcej niż dwóch różnych form przemocy lub zaniedbania⁶.

Ponadto, z Raportu podsumowującego działalność Ogólnopolskiego Pogotowia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia” wynika, iż w 2023 roku przemoc stanowiła główny temat przeprowadzonych konsultacji. Najwięcej rozmów dyżurujący przeprowadzili z osobami doświadczającymi przemocy (44%), niemniej jednak odebrali również 25% połączeń od świadków przemocy. Należy zwrócić uwagę na fakt, że osoby zgłaszające przemoc, przeważnie wskazują na więcej niż jedną jej formę. Przemoc psychiczna jest tematem większości przeprowadzanych rozmów – zgłaszało ją 8 756 osób (w tym 163 dzieci), z kolei doświadczanie przemocy fizycznej deklarowało 4 551 dzwoniących (w tym 98 dzieci). Odnotowano również przypadki przemocy ekonomicznej (14%) oraz seksualnej (4,5%).

⁵Rządowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030 (M.P. 2023 poz.1232), s. 5-7.

⁶Diagnoza przemocy wobec dzieci w Polsce 2023, Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę, Warszawa, s. 29.

UZASADNIENIE WPROWADZENIA PROGRAMU

Zgodnie z treścią art. 6 ustawy 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej, do zadań własnych gminy należy *opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej*. Program ma istotne znaczenie dla realizacji celów polityki społecznej w skali lokalnej. Kolejne obowiązki przypisane gminie przez ustawodawcę to:

- ⇒ prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą domową,
- ⇒ zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach wsparcia,
- ⇒ tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Redakcja niniejszego dokumentu stanowi wypełnienie jednego ze wskazań ustawy, pozwala jednocześnie na dokonanie szczegółowej analizy problemu oraz prezentuje konkretne metody przeciwdziałania przemocy występującej w społeczności lokalnej, jaką tworzą na co dzień mieszkańcy gminy Iwanowice. Istotnym elementem *Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w dla Gminy Iwanowice na lata 2024-2030* jest wprowadzenie w życie działań mających na celu z jednej strony podnoszenie świadomości społecznej na temat przyczyn i skutków przemocy domowej oraz promowanie metod wychowawczych bez używania przemocy, a z drugiej strony zapewnienie ochrony i udzielanie pomocy osobom doznającym przemocy domowej, a także upowszechnianie informacji o możliwościach i formach udzielania pomocy zarówno osobom doznającym przemocy, jak i ją stosującym.

PODSTAWY PRAWNE OPRACOWANIA PROGRAMU

Poniżej wymieniono podstawowe akty prawne, które uwzględniają temat przeciwdziałania przemocy i regulują postępowanie różnych podmiotów w stosunku do osób doświadczających oraz stosujących przemoc domową. Stanowią one również fundament prawny dla zapisów *Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Iwanowice na lata 2024-2030*.

Program będzie realizowany w oparciu o następujące dokumenty normujące problematykę przeciwdziałania przemocy domowej:

- ⇒ ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej,
- ⇒ ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej,
- ⇒ ustawa z 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- ⇒ ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- ⇒ ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii,
- ⇒ ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym,
- ⇒ ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym,
- ⇒ ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa,
- ⇒ ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie,
- ⇒ ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji,
- ⇒ ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy,
- ⇒ ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny,
- ⇒ ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego,
- ⇒ ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny wykonawczy,
- ⇒ ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego,

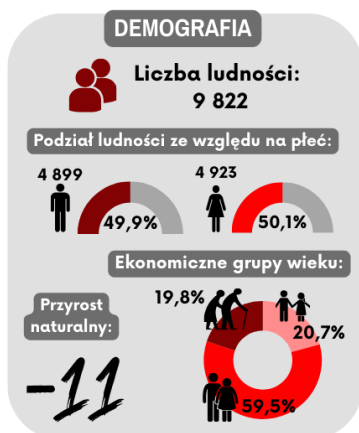

- ⇒ ustawa z dnia 24 sierpnia 2011 r. o Żandarmerii Wojskowej i wojskowych organach porządkowych,
- ⇒ ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego,
- ⇒ ustawa z dnia 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich,
- ⇒ ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty,
- ⇒ ustawa z dnia 26 stycznia 1984 r. Prawo prasowe,
- ⇒ ustawa z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji,
- ⇒ ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe,
- ⇒ ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela.

Niniejszy dokument został opracowany na podstawie materiałów, sprawozdań oraz danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Iwanowicach, zapisów Powiatowego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej na lata 2024-2026, a także założeń Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030 przyjętego uchwałą Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2023 r.

CHARAKTERYSTYKA GMINY IWANOWICE

1

KULTURA I SPORT

- Gminne Centrum Kultury i Bibliotek w Iwanowicach
- Kluby sportowe
- Koła Gospodyń Wiejskich

2

OŚWIATA I WYCHOWANIE

SZKOŁY PODSTAWOWE:

- Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Iwanowicach*,
- Szkoła Podstawowa im. Św. Franciszka z Asyżu w Poskwitowie z oddziałami przedszkolnymi,
- Publiczna Szkoła Podstawowa im. Św. Jadwigi Królowej w Naramie z oddziałami przedszkolnymi,
- Szkoła Podstawowa im. Wojska Polskiego w Damicach z oddziałem przedszkolnym,
- Publiczna Szkoła Podstawowa im. Św. Jana Bosko w Celinach z punktem przedszkolnym i oddziałami przedszkolnymi,
- Szkoła Podstawowa im. Szarych Szeregów w Sieciechowicach,
- Szkoła Podstawowa im. Ks. Jana Twardowskiego w Widomej z punktem przedszkolnym i oddziałami przedszkolnymi,
- Niepubliczna Szkoła Podstawowa im. Leonarda Da Vinci w Sułkowicach.

POZOSTALE PLACÓWKI:

- Publiczne Przedszkole "Bajkowe" w Damicach,
- Przedszkole "Słoneczne" w Iwanowicach z oddziałem w Sieciechowicach*,
- Niepubliczne Przedszkole im. Leonarda Da Vinci w Sułkowicach,
- Niepubliczne Przedszkole "Planeta Marzeń".

3

POMOC SPOŁECZNA

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Iwanowicach
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- Zespół Interdyscyplinarny
- Punkt Informacji, Wsparcia i Pomocy
- Kluby Seniora
- Dzienny Dom Senior +

*Placówki, dla których organem prowadzącym jest Gmina Iwanowice

Źródło: Dane statystyczne zamieszczone na grafice pochodzą z 2023 roku (BDL GUS)

ZASOBY UMOŻLIWIAJĄCE PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY DOMOWEJ

Działaniami mającymi na celu przeciwdziałanie przemocy domowej w Gminie Iwanowice zajmuje się **Zespół Interdyscyplinarny**, który tworzy Wójt Gminy Iwanowice powołując do niego przedstawicieli: jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, oświaty i ochrony zdrowia. W skład Zespołu Interdyscyplinarnego mogą wchodzić także przedstawiciele Żandarmerii Wojskowej (jeżeli Żandarmeria Wojskowa złoży taki wniosek do Wójta), kuratorzy sądowi, prokuratorzy oraz przedstawiciele organizacji pozarządowych i innych podmiotów, działających na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej. Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej:

1. Zespół Interdyscyplinarny realizuje działania określone w gminnym programie przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej.
2. Do zadań zespołu interdyscyplinarnego należy tworzenie warunków umożliwiających realizację zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej oraz integrowanie i koordynowanie działań podmiotów, o których mowa w art. 9a ust. 3-5, w szczególności przez:
 - 1) diagnozowanie problemu przemocy domowej na poziomie lokalnym,
 - 2) inicjowanie działań profilaktycznych, edukacyjnych i informacyjnych mających na celu przeciwdziałanie przemocy domowej i powierzanie ich wykonania właściwym podmiotom,
 - 3) inicjowanie działań w stosunku do osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową,
 - 4) opracowanie projektu gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej,

- 5) rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym,
- 6) powoływanie grup diagnostyczno-pomocowych i bieżące monitorowanie realizowanych przez nie zadań,
- 7) monitorowanie procedury „Niebieskie Karty”,
- 8) przekazywanie informacji, o której mowa w art. 9e ust. 3, oraz dokumentacji, o której mowa w art. 9c ust. 5a,
- 9) kierowanie osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc domową lub programie psychologiczno-terapeutycznym dla osób stosujących przemoc domową,
- 10) składanie, na wniosek grupy diagnostyczno-pomocowej, zawiadomienia o popełnieniu przez osobę stosującą przemoc domową wykroczenia, o którym mowa w art. 66c ustawy z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń (Dz. U. z 2023 r. poz. 2119).

Dane na temat zasobów instytucjonalnych umożliwiających realizację *Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Iwanowice na lata 2024-2030* wraz z obszarami ich działania przedstawiono w kolejnej tabeli.

Tabela 1. Dane na temat zasobów instytucjonalnych umożliwiających realizację Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej wraz z obszarami ich działania.

Instytucja	Obszar działania
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	⇒ Wczesna diagnoza i poradnictwo, ⇒ udzielanie wsparcia finansowego i rzeczowego, ⇒ dystrybucja ulotek edukacyjno-informacyjnych, ⇒ udzielanie pomocy w formie pracy socjalnej, ⇒ działania interwencyjne, ⇒ organizowanie pomocy psychologicznej dla osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej, ⇒ udział w ogólnopolskich kampaniach społecznych

Instytucja	Obszar działania
	związanych z profilaktyką przemocy i uzależnień, ⇒ obsługa organizacyjno-techniczna ZI, ⇒ wszczęcie procedury i uczestnictwo w realizacji procedury „Niebieskie Karty”, ⇒ opracowanie i wprowadzenie Standardów Ochrony Małoletnich.
Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	⇒ Realizacja działań wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, ⇒ organizowanie poradnictwa specjalistycznego, specjalistycznej pomocy psychologicznej oraz terapeutycznej, ⇒ prowadzenie lokalnych kampanii edukacyjnych, ⇒ wszczęcie procedury i uczestnictwo w realizacji procedury „Niebieskie Karty”, ⇒ opracowanie i wprowadzenie Standardów Ochrony Małoletnich.
Komisariat Policji	⇒ Wszczęcie procedury i uczestnictwo w realizacji procedury „Niebieskie Karty”, ⇒ podejmowanie interwencji w przypadku naruszenia przepisów ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, ⇒ opracowanie i wprowadzenie Standardów Ochrony Małoletnich.
Placówki ochrony zdrowia	⇒ Ocena stanu ogólnego zdrowia: badanie podmiotowe i badanie przedmiotowe oraz wydanie zaświadczenia lekarskiego o przyczynach i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy domowej, ⇒ wszczęcie procedury i uczestnictwo w realizacji procedury „Niebieskie Karty”, ⇒ opracowanie i wprowadzenie Standardów Ochrony Małoletnich.
Placówki oświatowe	⇒ Wczesna diagnoza, opracowanie i realizowanie standardów ochrony małoletnich, ⇒ przekazywanie informacji na temat różnych form pomocy, ⇒ wszczęcie procedury i uczestnictwo w realizacji procedury

Instytucja	Obszar działania
	„Niebieskie Karty”, ⇒ opracowanie i wprowadzenie Standardów Ochrony Małoletnich.
Zespół Interdyscyplinarny	⇒ diagnozowanie problemu przemocy domowej na poziomie lokalnym, ⇒ inicjowanie działań profilaktycznych, edukacyjnych i informacyjnych mających na celu przeciwdziałanie przemocy domowej i powierzanie ich wykonania właściwym podmiotom, ⇒ inicjowanie działań w stosunku do osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc, ⇒ opracowanie projektu gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej, ⇒ rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym, ⇒ powoływanie grup diagnostyczno-pomocowych i bieżące monitorowanie realizowanych przez nie zadań, ⇒ monitorowanie procedury „Niebieskie Karty”, ⇒ przekazywanie informacji, o której mowa w art. 9e ust. 3, oraz dokumentacji, o której mowa w art. 9c ust. 5a, ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej (tj. Dz. U. z 2024 r. poz. 424 z późn. zm.) ⇒ kierowanie osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym lub programie psychologiczno-terapeutycznym, ⇒ składanie, na wniosek grupy diagnostyczno-pomocowej, zawiadomienia o popełnieniu przez osobę stosującą przemoc domową wykroczenia, o którym mowa w art. 66c ustawy z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń (Dz. U. z 2023 r. poz. 2119), ⇒ opracowanie i wprowadzenie Standardów Ochrony Małoletnich.
Grupy diagnostyczno-	⇒ Dokonanie, na podstawie procedury „Niebieskie Karty”, oceny sytuacji domowej osób doznających przemocy

Instytucja	Obszar działania
pomocowe	domowej oraz osób stosujących przemoc domową, ⇒ realizacja procedury „Niebieskie Karty” w przypadku potwierdzenia podejrzenia wystąpienia przemocy domowej, zwłaszcza w sytuacji wystąpienia ryzyka zagrożenia życia lub zdrowia, ⇒ zawiadomienie osoby podejrzanej o stosowanie przemocy domowej o wszczęciu procedury „Niebieskie Karty” pod jej nieobecność, ⇒ realizacja działań w stosunku do osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową, ⇒ występowanie do zespołu interdyscyplinarnego z wnioskiem o skierowanie osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych albo w programach psychologiczno-terapeutycznych, ⇒ występowanie do zespołu interdyscyplinarnego z wnioskiem o złożenie zawiadomienia o popełnieniu przez osobę stosującą przemoc domową wykroczenia, o którym mowa w art. 66c ustawy z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń, ⇒ monitorowanie sytuacji osób doznających przemocy domowej, a także zagrożonych wystąpieniem przemocy domowej, w tym również po zakończeniu procedury „Niebieskie Karty”, ⇒ zakończenie procedury NK ⇒ dokumentowanie podejmowanych działań, stanowiących podstawę: a) uznania braku zasadności wszczęcia procedury NK, b) wszczęcia procedury NK”, ⇒ informowanie przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego o efektach podjętych działań w ramach procedury „Niebieskie Karty”, ⇒ opracowanie i wprowadzenie Standardów Ochrony Małoletnich.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej (tj. Dz. U. z 2024 r. poz. 424 z późn. zm.).

Można wyróżnić także podmioty będące pomocne w rozwiązywaniu problemów dotyczących przemocy, szczególnie w zakresie prowadzenia działalności profilaktycznej, takie jak:

- ⇒ instytucje kulturalno-rekreacyjne,
- ⇒ Specjalistyczna Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna Powiatu Krakowskiego,
- ⇒ Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Krakowie,
- ⇒ lokalne organizacje pozarządowe,
- ⇒ kościoły i związki wyznaniowe.

Zasoby ludzkie:

Zespół Interdyscyplinarny w zakresie realizacji *Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Iwanowice na lata 2024-2030* współpracuje z osobami zawodowo zajmującymi się problemem przemocy domowej na szczeblu gminnym oraz powiatowym, do których należą m.in.:

- ⇒ pracownicy Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie,
- ⇒ psycholodzy, psychoterapeuci i pedagodzy,
- ⇒ funkcjonariusze Policji,
- ⇒ kuratorzy zawodowi,
- ⇒ pracownicy socjalni,
- ⇒ prawnicy,
- ⇒ pracownicy ochrony zdrowia,
- ⇒ asystenci rodziny,
- ⇒ członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

DIAGNOZA PROBLEMU PRZEMOCY DOMOWEJ NA TERENIE GMINY IWANOWICE

ANALIZA DANYCH ZASTANYCH

Na przestrzeni analizowanych lat dostrzegalna jest względnie stała liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu przemocy: w latach 2021-2022 było to po 1 rodzinie, natomiast w 2023 roku nie odnotowano takiego przypadku. W zakresie ich udziału procentowego w ogóle liczby rodzin korzystających ze wsparcia GOPS zauważyć można spadek: w 2021 roku wartość kształtowała się na poziomie 0,6%, w 2022 roku – 0,5%, natomiast w 2023 roku z uwagi na brak podobnych przypadków – 0,0%.

Tabela 2. Liczba rodzin korzystających z pomocy i wsparcia GOPS z powodu przemocy domowej oraz ich udział w ogóle korzystających z pomocy społecznej

wyszczególnienie	2021	2022	2023
liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej	176	208	193
liczba rodzin korzystających z pomocy i wsparcia GOPS z powodu przemocy domowej	1	1	0
udział [%]	0,6	0,5	0,0

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2021, 2022 i 2023 rok

Głównym podmiotem odpowiedzialnym za rozwiązywanie problemów dotyczących zjawiska przemocy jest Zespół Interdyscyplinarny. W ramach przeciwdziałania zjawisku przemocy domowej w strukturach Zespołu tworzone są grupy diagnostyczno-pomocowe (poprzednio grupy robocze), powoływane w zależności od istniejących potrzeb i indywidualnych przypadków. Ich podstawowym zadaniem jest stworzenie i realizowanie planu pomocy rodzinom, stałe monitorowanie ich sytuacji oraz prowadzenie bieżącej dokumentacji podejmowanych działań i uzyskiwanych efektów.

W 2023 roku liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego wyniosła 4, co oznacza, że na przestrzeni ostatnich trzech lat ulegała niewielkim wahaniom. Liczba funkcjonujących grup diagnostyczno-pomocowych w 2023 roku wyniosła 25,

jednocześnie była to najwyższa liczba odnotowana w analizowanym przedziale czasu. Liczba posiedzeń grup w 2023 roku kształtowała się na poziomie 106, a więc w analizowanym przedziale czasu wykazywała tendencje wzrostowe. Szczegółowe dane w tym zakresie przedstawione zostały w poniższej tabeli.

Tabela 3. Dane statystyczne dotyczące działalności Zespołu Interdyscyplinarnego i grup diagnostyczno-pomocowych w latach 2021-2023

wyszczególnienie	2021	2022	2023
liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego	4	5	4
liczba funkcjonujących grup diagnostyczno-pomocowych	19	22	25
liczba spotkań grup diagnostyczno-pomocowych	46	68	106

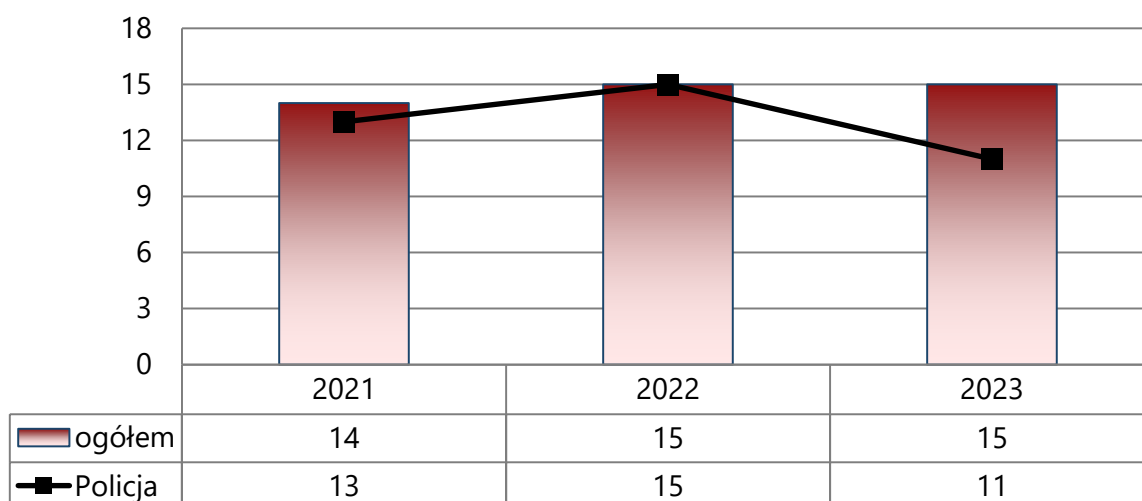
Źródło: Sprawozdanie z działalności GOPS za rok 2021, 2022 i 2023

Podjęmowanie interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą domową odbywa się w oparciu o procedurę „Niebieskie Karty” i nie wymaga zgody osoby nią dotkniętej ani osoby stosującej przemoc domową. Procedura „Niebieskie Karty” obejmuje ogół czynności podejmowanych i realizowanych przez przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, oświaty i ochrony zdrowia, w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy domowej. Przedstawiciele podmiotów wyżej wymienionych, realizują procedurę „Niebieskie Karty” w oparciu o zasadę współpracy i przekazują informacje o podjętych działaniach przewodniczącemu Zespołu Interdyscyplinarnego. Wszczęcie procedury „Niebieskie Karty” następuje przez wypełnienie formularza „Niebieska Karta – A” w przypadku powzięcia w toku prowadzonych czynności służbowych lub zawodowych, podejrzenia stosowania przemocy wobec osób doznających przemocy domowej lub w wyniku zgłoszenia dokonanego przez świadka przemocy domowej.

Na przestrzeni analizowanych lat liczba wszczętych procedur „Niebieskie Karty” uległa wzrostowi – w 2021 roku było to 14 formularzy, w 2022 roku – 15, natomiast w 2023 roku – 16. Zdecydowana większość procedur została wszczęta przez Policję. Szczegółowe dane zostały przedstawione na kolejnym wykresie.

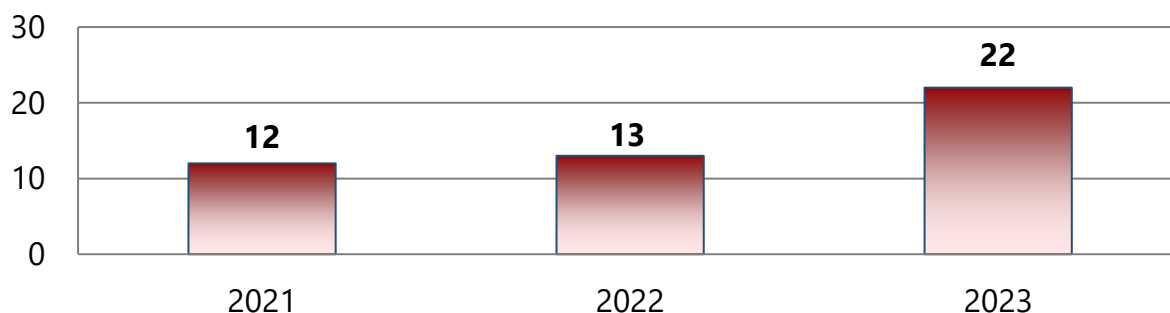
Wykres 1. Liczba wszczętych procedur „Niebieskie Karty” w latach 2021-2023

Źródło: Sprawozdanie z realizacji zadań własnych gminy oraz innych działań podejmowanych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie za 2021, 2022 i 2023 rok

Na przestrzeni analizowanych lat liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty” na terenie Gminy uległa wzrostowi, osiągając w 2023 roku najwyższą wartość – 22 procedur, przy czym 15 z nich zakończono z powodu ustania przemocy domowej, natomiast pozostałe 7 z uwagi na brak zasadności podejmowania działań.

Wykres 2. Liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty” w latach 2021-2023

Źródło: Sprawozdanie z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie za 2021, 2022 i 2023 rok

W 2023 roku liczba osób stosujących przemoc domową wyniosła 26, w tym 5 kobiet oraz 21 mężczyzn. W porównaniu do 2022 roku ogólna liczba osób stosujących przemoc uległa zwiększeniu o 3, z kolei w stosunku do roku bazowego zauważyć można wzrost o 6 osób. W każdym roku to mężczyźni dominowali jako osoby stosujące przemoc.

Tabela 4. Dane dotyczące osób stosujących przemoc domową objętych procedurą „Niebieskie Karty” w latach 2021-2023

wyszczególnienie	2021	2022	2023
liczba kobiet	3	5	5
liczba mężczyzn	17	18	21
ogółem	20	23	26

Źródło: Sprawozdanie z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie za 2021, 2022 i 2023 rok

W 2023 roku liczba osób doznających przemocy domowej wyniosła 41, w tym 19 kobiet, 7 mężczyzn oraz 15 dzieci. W porównaniu do lat poprzednich (2021-2022) ogólna liczba osób doznających przemocy uległa wzrostowi na poziomie 64,0%. Przemoc domowa to problem, który dotyka różnorodne grupy społeczne, niezależnie od płci, wieku, poziomu wykształcenia, zajmowanej pozycji społecznej czy też zawodu. Niemniej jednak na terenie gminy Iwanowice wyraźnie zaznacza się przewaga kobiet wśród osób doznających przemocy. Należy zauważyć, iż liczba dzieci doświadczających tego problemu na przestrzeni analizowanych lat ulegała znaczącym wahaniom.

Tabela 5. Dane dotyczące osób doznających przemocy domowej objętych procedurą „Niebieskie Karty” w latach 2021-2023

Wyszczególnienie	2021	2022	2023
liczba kobiet	16	20	19
liczba mężczyzn	3	3	7
liczba dzieci	6	2	15
Ogółem	25	25	41

Źródło: Sprawozdanie z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie za 2021, 2022 i 2023 rok

Na terenie Gminy funkcjonuje Punkt Informacji, Wsparcia i Pomocy, w ramach którego mieszkańcy mogą uzyskać specjalistyczną pomoc i wsparcie w przypadku doświadczania przemocy domowej. Poradnictwo w Punkcie udzielane jest przez pracowników socjalnych (codziennie w godzinach pracy Urzędu) oraz przez prawnika – 2 godziny w miesiącu.

W 2023 roku z pomocy Punktu skorzystało 12 osób doznających przemocy, którym udzielono 12 porad oraz 28 osób ją stosujących, którym udzielono 8 porad. Na przestrzeni analizowanych lat dostrzegalne są znaczne wahania zarówno w zakresie liczby osób doznających przemocy, jak i stosujących przemoc domową.

Tabela 6. Liczba osób oraz udzielonych im porad w Punkcie Informacji, Wsparcia i Pomocy w latach 2021-2023

wyszczególnienie	2021	2022	2023
liczba osób doznających przemocy	4	3	12
liczba udzielonych porad osobom doznającym przemocy	4	6	12
liczba osób stosujących przemoc	5	1	8
liczba udzielonych porad osobom stosującym przemoc	5	1	8

Źródło: Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1 za 2021 rok. Sprawozdania z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień KCPU-G1 za 2022 i 2023 rok.

Na terenie gminy Iwanowice nie funkcjonuje żadna grupa wsparcia dla dorosłych osób dotkniętych problemem przemocy.

Działalność z zakresu przeciwdziałania występowaniu przemocy domowej jest prowadzona także przez członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Jednym z zadań jest motywowanie sprawców przemocy do udziału w oddziaływaniach edukacyjno-korekcyjnych dla osób stosujących przemoc, a także motywowanie dorosłych osób doznających przemocy do zgłaszania się do miejsc specjalistycznej pomocy. W latach 2021-2023 liczba osób stosujących przemoc, z którymi kontaktowali się członkowie GKRPA uległa wzrostowi, w przypadku osób jej doznających odnotowano podobne tendencje. W analizowanym przedziale czasu liczba świadków przemocy domowej ulegała wahaniom – najwyższą liczbę zaobserwowano w roku bazowym (2021). Szczegółowe dane w tym zakresie prezentuje kolejna tabela.

Tabela 7. Liczba osób stosujących lub doznających przemocy oraz świadków przemocy, z którymi kontaktowali się członkowie GKRPA w latach 2021-2023

wyszczególnienie	2021	2022	2023
doznający przemocy	7	8	12
stosujący przemoc	5	6	8
świadkowie przemocy	3	0	2

Źródło: Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1 za 2021 rok oraz Sprawozdania z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień KCPU-G1 za 2022 i 2023 rok

Ponadto w 2023 roku na terenie Gminy zrealizowano program pn. „Świadomi przemocy”, skierowany do uczniów klas VII szkół podstawowych. W prelekcjach wzięło udział 119 osób. Celem projektu było zwiększenie świadomości młodzieży na temat problemu przemocy domowej⁷.

⁷Sprawozdanie z działalności GOPS za rok 2023

WYNIKI BADAŃ ANKIETOWYCH

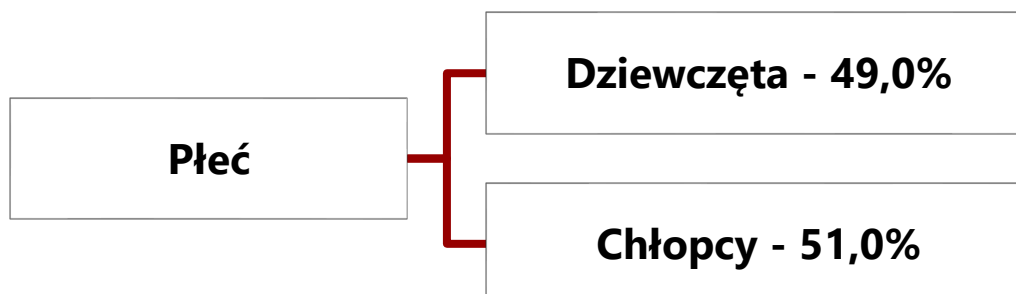
Uczniowie

W niniejszym rozdziale przedstawiony został problem przemocy z perspektywy dzieci i młodzieży z gminy Iwanowice. Pytania zawarte w kwestionariuszu ankiety, miały na celu oszacowanie występujących wśród uczniów problemów związanych z doświadczaniem przemocy domowej, doznawaniem oraz stosowaniem przemocy rówieśniczej, a także cyberprzemocy.

Struktura badanej próby

Uczniowie wypełnili 49 kwestionariuszy ankiet. Poniższy rysunek przedstawia strukturę badanej próby ze względu na płeć. Można zauważyć, że w badaniu diagnozującym problem przemocy nieco ponad połowę stanowili chłopcy (51,0%), a pozostałe 49,0% – dziewczynki.

Rysunek 1. Płeć: N=49⁸

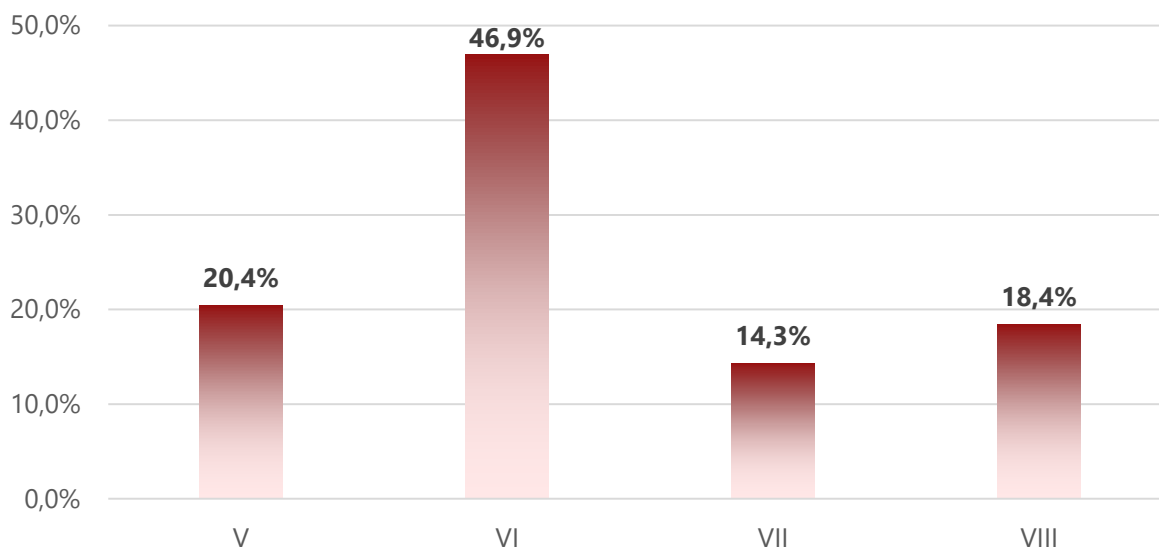

Kolejny wykres prezentuje strukturę badanej próby w podziale na przynależność do danej klasy. Największy udział w badaniu ankietowym mieli uczniowie VI klasy szkoły podstawowej, którzy stanowili blisko połowę próby badawczej (46,9%). Respondenci uczęszczający do klasy V wypełnili 20,4% ankiet, wychowankowie klasy VIII – 18,4%, natomiast najmniejszy odsetek badanych uczył się w klasie VII (14,3%).

⁸N – liczba respondentów odpowiadających na pytanie

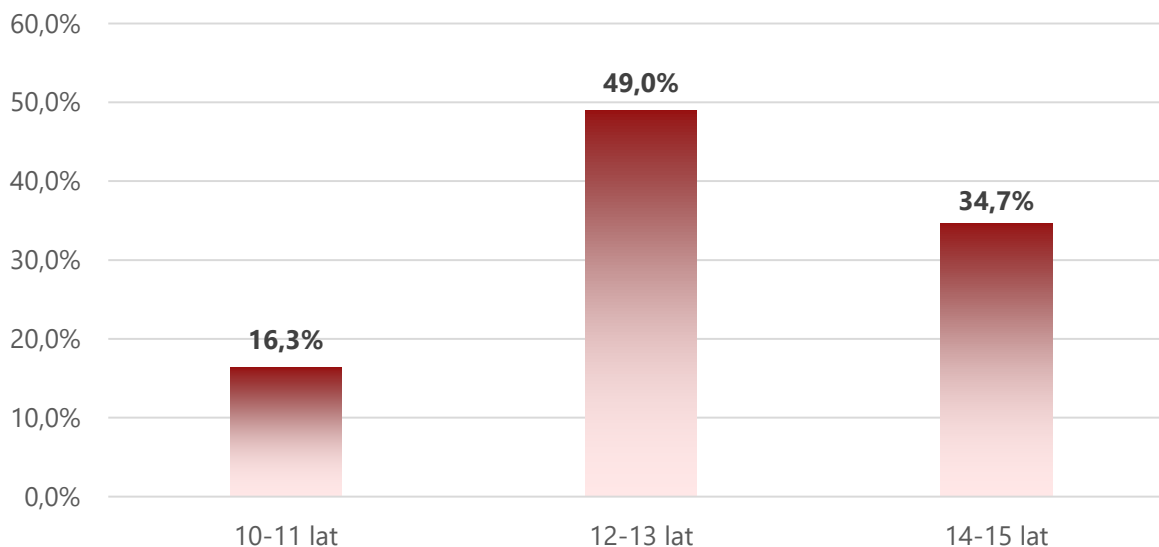

Wykres 3. Klasa: N=49

Wśród uczniów biorących udział w badaniu, największą część kwestionariuszy ankiet wypełnili respondenci mający 12-13 lat (49,0%). Średnio co trzeci ankietowany podał wiek 14-15 lat (34,7%), natomiast najmniejszy odsetek zadeklarował wiek 10-11 lat (16,3%).

Wykres 4. Wiek: N=49

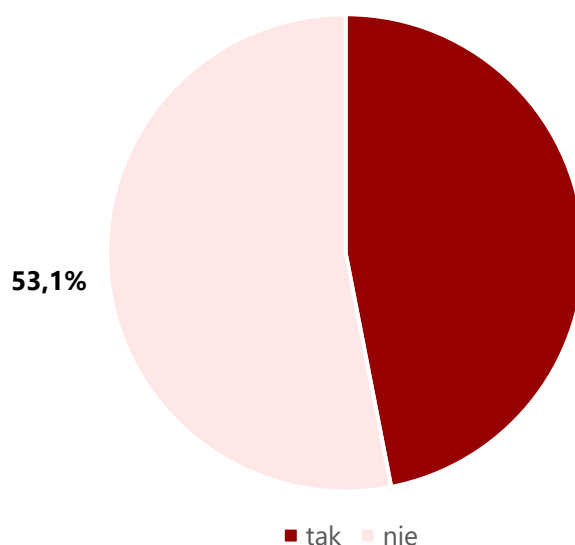

Problem przemocy

Pierwsze pytanie zadane respondentom miało na celu oszacowanie skali problemu przemocy wśród dzieci i młodzieży. Zapytano uczniów o to, czy zdarzyło im się w przeciągu ostatnich 12 miesięcy doświadczyć przemocy. Twierdzącej odpowiedzi udzieliła ponad połowa badanych (53,1%).

Wykres 5. Czy w przeciągu ostatnich 12 miesięcy zdarzyło Ci się doświadczyć przemocy? N=49

W celu pogłębionej analizy określono również to, jakie osoby stosowały przemoc wobec uczniów. Na podstawie udzielonych odpowiedzi można stwierdzić, że ankietowani najczęściej doświadczali przemocy ze strony uczniów ze swojej szkoły – przyznało to 17 osób (81,0%), z kolei po 6 badanych wskazało na kolegów/koleżanki spoza szkoły lub rodzeństwo (28,6%). 3 badanych doznało przemocy ze strony innych osób, w tym *nauczyciela* (14,3%). Na doznanie przemocy ze strony mamy oraz taty wskazały po 2 osoby (po 9,5%). 2 badanych nie udzieliło odpowiedzi na to pytanie.

Tabela 8. Kto stosował wobec Ciebie przemoc? N=21

Odpowiedź	%	Liczba odp.
uczniowie ze szkoły	81,0	17
koledzy/koleżanki spoza szkoły	28,6	6
rodzeństwo	28,6	6
inne osoby	14,3	3
mama	9,5	2
tata	9,5	2

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Poniższa tabela przedstawia odpowiedzi uczniów na pytanie o rodzaje doznawanej przemocy. Można zauważyć, że:

- ⇒ przemocy psychicznej doświadczyło 15 uczniów (75,0%),
- ⇒ przemocy fizycznej doznało 8 badanych (40,0%),
- ⇒ przemocy seksualnej doświadczyło 5 respondentów (25,0%).
- ⇒ zaniedbania doznało 3 uczniów (15,0%).

3 badanych pominęło to pytanie.

Tabela 9. Jakiego rodzaju przemocy doznałeś/aś? N=20

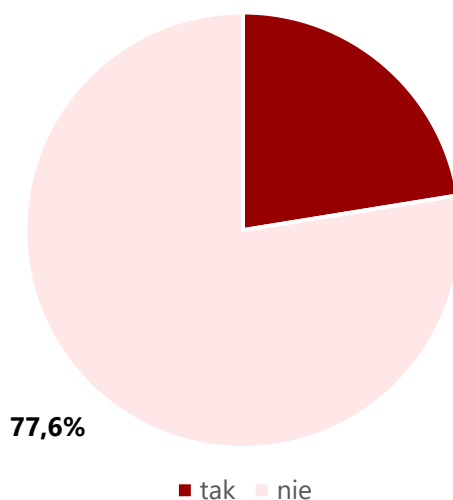
Odpowiedź	%	Liczba odp.
ktoś mnie przezywał, groził mi, upokarzał, straszył, wyśmiewał itp.	75,0	15
ktoś mnie bił, kopał, szarpał, dusił, popychał, spoliczkował itp.	40,0	8
ktoś mnie dotykał w miejsca, w które sobie tego nie życzyłem/am, ktoś mówił o moim ciele w sposób, który mnie zawstydział itp.	25,0	5
nie miałem/am zapewnionej opieki, kiedy byłem/am chory/a, wsparcia i pomocy od rodziców/opiekunów, kiedy miałem/am problemy, dostawałem/am zbyt mało jedzenia, dlatego przez dłuższy czas byłem/am głodny/a itp.	15,0	3

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

W kolejnym pytaniu uczniowie zostali poproszeni o określenie, czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy doszło do sytuacji, w której zastosowali oni przemoc wobec innych osób. Twierdząco na to pytanie odpowiedziało 22,4% ankietowanych.

Wykres 6. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy doszło do sytuacji, w której zastosowałeś/aś przemoc wobec drugiej osoby? N=49

W dalszej kolejności respondenci odpowiedzieli na pytanie, jakiego rodzaju przemoc zastosowali. Z odpowiedzi respondentów wynika, że:

- ⇒ przemoc psychiczną zastosowało 9 ankietowanych (100,0%),
- ⇒ przemoc fizyczną stosowało 4 uczniów (44,4%),
- ⇒ przemoc seksualną zastosowało 2 respondentów (22,2%).

2 badanych pominęło to pytanie.

Tabela 10. Jakiego rodzaju przemoc zastosowałeś/aś? N=9

Odpowiedź	%	Liczba odp.
przeżywałem/am kogoś, groziłem/am komuś, upokarzałem/am kogoś, straszyłem/am, wyśmiewałem/am itp.	100,0	9
biłem/am kogoś, kopałem/am, szarpałem/am dusiłem/am, popychałem/am, spoliczkowałem/am itp.	44,4	4
dotykałem/am kogoś w miejsca, w które ta osoba tego sobie nie życzyła, mówiłem/am o czymś ciele w sposób, który go zawstydział itp.	22,2	2

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

W dalszej kolejności analizie poddane zostały odpowiedzi uczniów na pytanie o to, wobec kogo zdarzyło im się stosować przemoc. Największa część ankietowanych przyznała się do przemocy wobec uczniów ze swojej szkoły bądź rodzeństwa – wskazało na to po 5 osób (po 55,6%). 4 ankietowanych przyznało się do stosowania przemocy wobec kolegów/koleżanek spoza szkoły (44,4%), a 3 badanych wobec innych, bliżej nieokreślonych osób (33,3%). 2 ankietowanych nie udzieliło odpowiedzi na to pytanie.

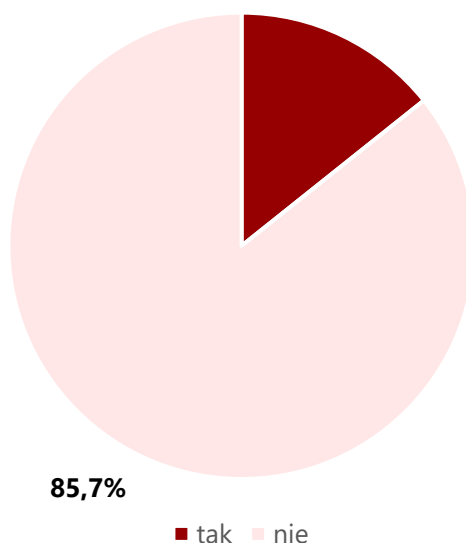
Tabela 11. Wobec kogo zdarzyło Ci się stosować przemoc? N=9

Odpowiedź	%	Liczba odp.
uczniów ze szkoły	55,6	5
rodzeństwa	55,6	5
kolegów/koleżanek spoza szkoły	44,4	4
innych osób	33,3	3

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

W kolejnym pytaniu uczniowie mieli wskazać, czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy byli świadkami zachowań przemocowych w swoim domu. Twierdząco na to pytanie odpowiedziało 14,3% badanych, z kolei większość zaprzeczyła, aby w ich domu występował problem przemocy (85,7%).

Wykres 7. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy zdarzyło Ci się być świadkiem sytuacji, w której ktoś w Twoim domu stosował przemoc? N=49

Uczniowie, którzy udzielili twierdzącej odpowiedzi w poprzednim pytaniu, mieli możliwość określenia, kto stosował przemoc w ich domu. Średnio 3/4 badanych twierdzi, iż było to rodzeństwo (5 osób, tj. 71,4%), z kolei po 3 uczniów wskazało na tatę, dalszych członków rodziny oraz inne, bliżej niezidentyfikowane osoby (po 42,9%). Ponadto 2 respondentów wyróżniło mamę (28,6%).

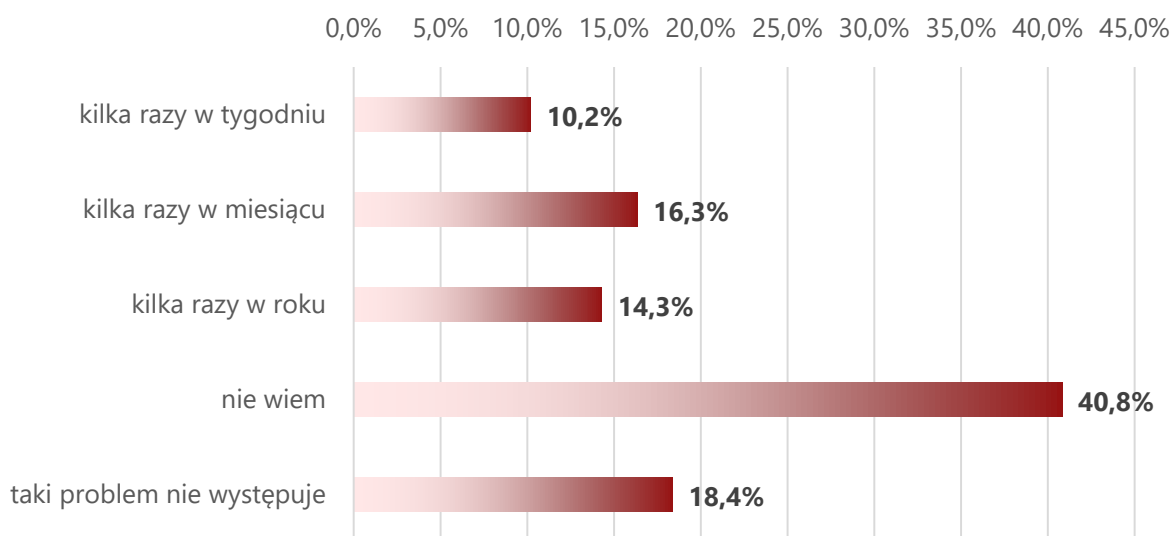
Tabela 12. Kto stosował przemoc w Twoim domu (kiedy byłeś/aś jej świadkiem)? N=7

Odpowiedź	%	Liczba odp.
rodzeństwo	71,4	5
tata	42,9	3
dalsi członkowie rodziny (np. wujek, ciocia, itp.)	42,9	3
inne	42,9	3
mama	28,6	2

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

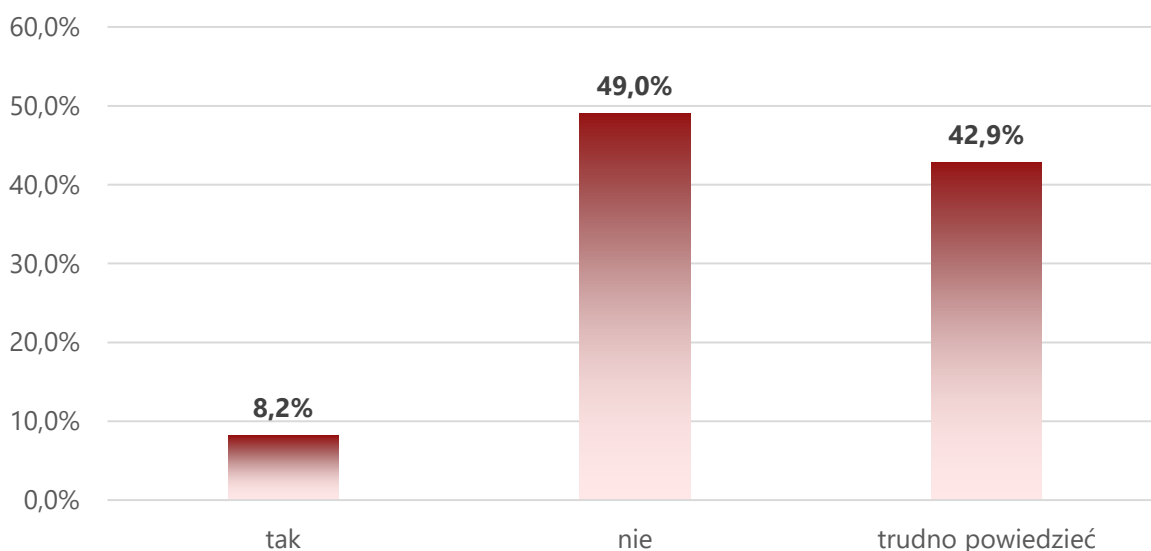
Następne pytanie dotyczyło częstotliwości występowania przemocy między uczniami w szkole. 40,8% osób nie potrafiło określić, czy ten problem jest obecny, z kolei zdaniem 18,4% przemoc między uczniami w szkole nie występuje. Respondenci, którzy przyznali, że w ich szkole się to zdarza stanowią 40,8% wszystkich badanych, przy czym 14,3% z nich przyznało, że takie sytuacje mają miejsce kilka razy w roku, w opinii 16,3% uczniów – kilka razy w miesiącu, natomiast 10,2% ankietowanych odpowiedziało, iż problem przemocy między uczniami zauważa kilka razy w tygodniu.

Wykres 8. Jak często obserwujesz w swojej szkole problem przemocy między uczniami? N=49

W dalszej części badanych zapytano o to, czy uważają, że w niektórych sytuacjach można użyć przemocy (np. gdy ktoś ich zdenerwuje). Jak wynika z zebranych danych, 8,2% badanych zgadza się z tym stwierdzeniem, a przeciwnego zdania jest 49,0% ankietowanych. Odpowiedź „trudno powiedzieć” zaznaczyło 42,9% respondentów.

Wykres 9. Czy uważasz, że w niektórych sytuacjach można użyć przemocy (np. kiedy ktoś Cię zdenerwuje)? N=49

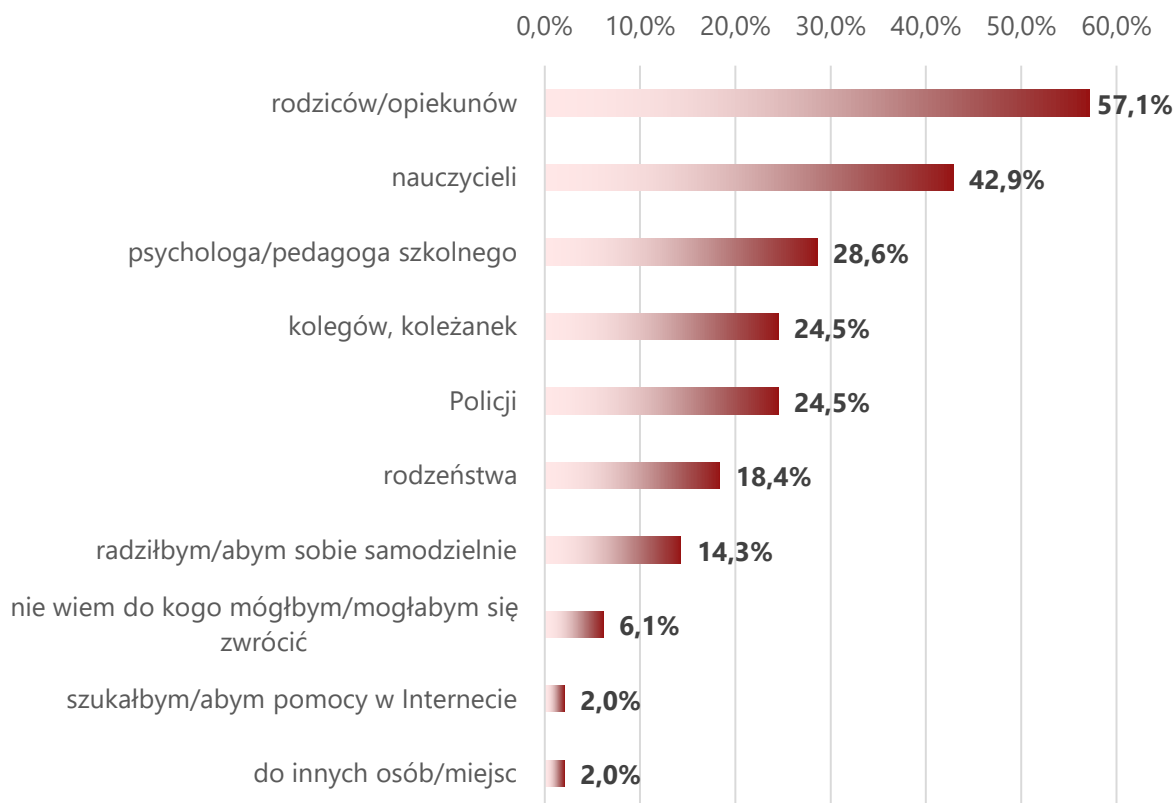
W przypadku problemów związanych z przemocą, 57,1% młodych mieszkańców zwróciłoby się o pomoc do rodziców/opiekunów. Na drugim miejscu pod względem liczby wskazań znaleźli się nauczyciele (42,9%), z kolei na trzecim –

psycholog/pedagog szkolny (28,6%). Po 24,5% ankietowanych przyznało, że w razie tego typu problemów szukałoby pomocy u Policji lub kolegów/koleżanek, z kolei 18,4% badanych – u rodzzeństwa. Należy zwrócić uwagę, że 6,1% ankietowanych nie wie, do kogo mogłoby się zwrócić o pomoc, a 14,3% uczniów radziłoby sobie samodzielnie z problemem. Co ciekawe najmniejszy odsetek respondentów wskazał na to, iż szukałby pomocy w Internecie lub u innych osób/miejsc (po 2,0%).

Wykres 10. Do kogo zwróciłbyś/abyś się o pomoc, gdybyś Ty lub ktoś z Twojego otoczenia doznawał przemocy domowej lub rówieśniczej? N=49

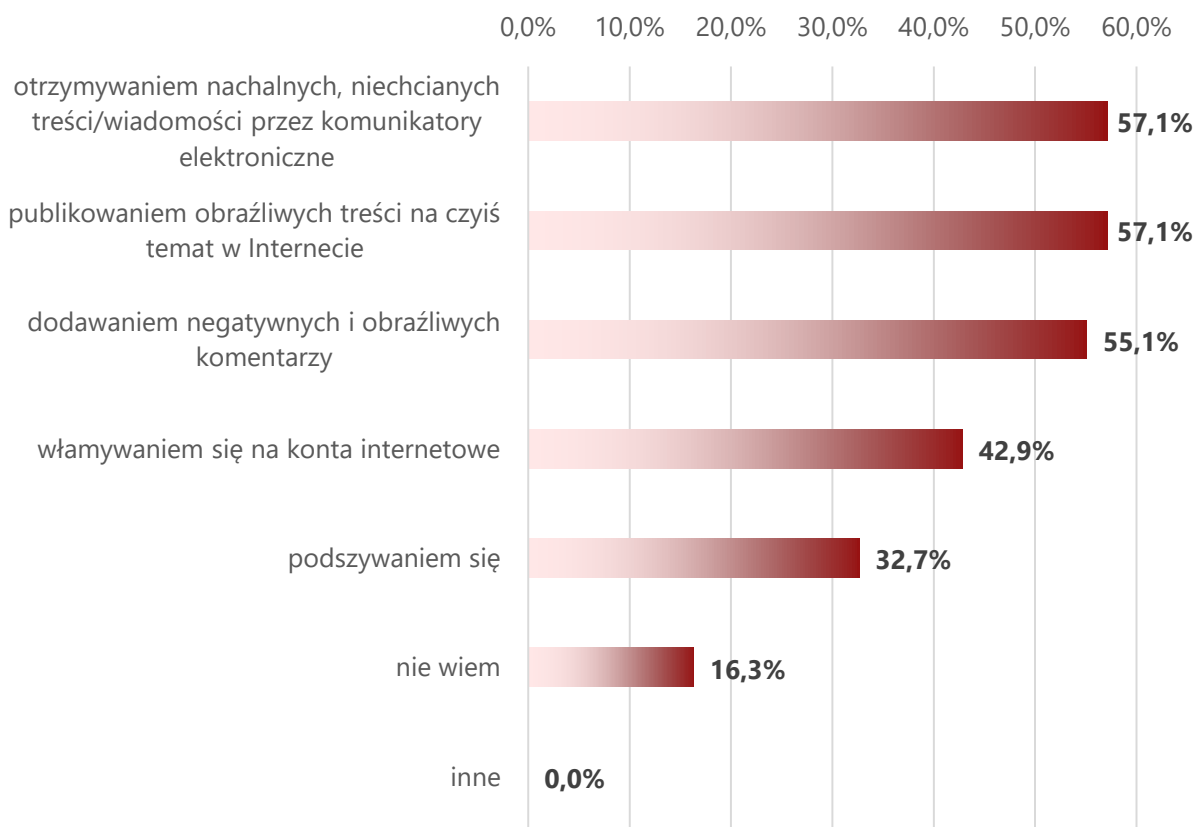

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Kolejne pytania zadawane respondentom dotyczyły zagadnienia cyberprzemocy. W pierwszej kolejności podjęto próbę rozpoznania z czym jest utożsamiany przez badanych ten rodzaj przemocy. Najwięcej wskazań uzyskało otrzymywanie nachalnych, niechcianych treści/wiadomości przez komunikatory elektroniczne oraz publikowanie obraźliwych treści na czyjś temat w Internecie (po 57,1%), a także dodawanie negatywnych i obraźliwych komentarzy (55,1%). 42,9% ankietowanych z cyberprzemocą utożsamia włamywanie się na konta internetowe, a 32,7% – podszywanie się. Średnio co szósty ankietowany uczeń nie posiada wiedzy w omawianym zakresie (16,3%).

Wykres 11. Czym według Ciebie jest cyberprzemoc? N=49

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Ostatnie pytanie w zakresie problemu przemocy w Internecie dotyczyło skali doznawania oraz stosowania cyberprzemocy w stosunku do innych użytkowników Internetu. Jak wynika z odpowiedzi udzielonych przez młodych respondentów, tego problemu doświadczył odsetek 17,1% z nich (7 osób), natomiast przemoc w Internecie zastosował odsetek 4,9% ankietowanych (2 osoby). Część badanych miała również problem z określeniem, czy kiedykolwiek miała styczność z tym zjawiskiem, gdyż na odpowiedź „trudno powiedzieć” padło 22,0% odpowiedzi w przypadku stosowania cyberprzemocy (9 osób) i 24,4% w zakresie doświadczenia jej (10 osób).

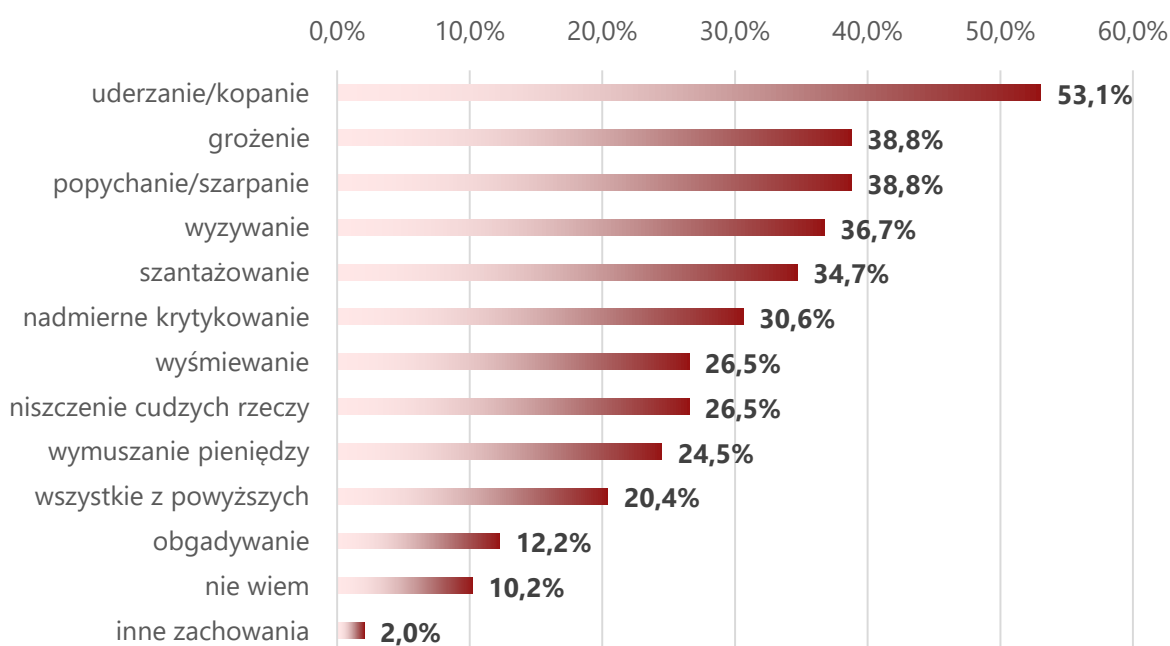

Tabela 13. Czy w przeciągu ostatnich 12 miesięcy doznawałeś/aś i/lub stosowałeś/aś cyberprzemoc (np. wyzywanie, podszywanie się, ośmieszanie/poniżanie, grożenie/ straszenie, szantażowanie, wyłudzenie pieniędzy, rozsyłanie ośmieszających zdjęć/filmów)? N=49

Odpowiedź	tak		nie		trudno powiedzieć	
	%	Liczba odp.	%	Liczba odp.	%	Liczba odp.
doznałem/am cyberprzemocy	17,1	7	58,5	24	24,4	10
stosowałem/am cyberprzemoc	4,9	2	73,2	30	22,0	9

W dalszej kolejności uczniów zapytano o to, jakie ich zdaniem zachowania można uznać za przemoc. Ponad połowa badanych zadeklarowała, iż przykładem zachowania przemocowego jest uderzanie/kopanie (53,1%). W opinii 38,8% uczniów jest to grożenie bądź popychanie/szarpanie, 36,7% wskazało na wyzywanie, a średnio co trzeci uznaje za przemoc szantażowanie (34,7%). W dalszej kolejności wskazywano na: nadmierne krytykowanie (30,6%), wyśmiewanie i niszczenie cudzych rzeczy (po 26,5%). Najmniej odpowiedzi padło na obgadywanie (12,2%). Zdaniem 20,4% respondentów wszystkie z wymienionych w kafeterii odpowiedzi są przemocą, 10,2% badanych uczniów nie posiada wiedzy w tym zakresie, natomiast 2,0% wskazało na inne zachowania, wymieniając m.in. *przemoc psychiczną*.

Wykres 12. Jakie zachowanie jest Twoim zdaniem przemocą? N=49

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

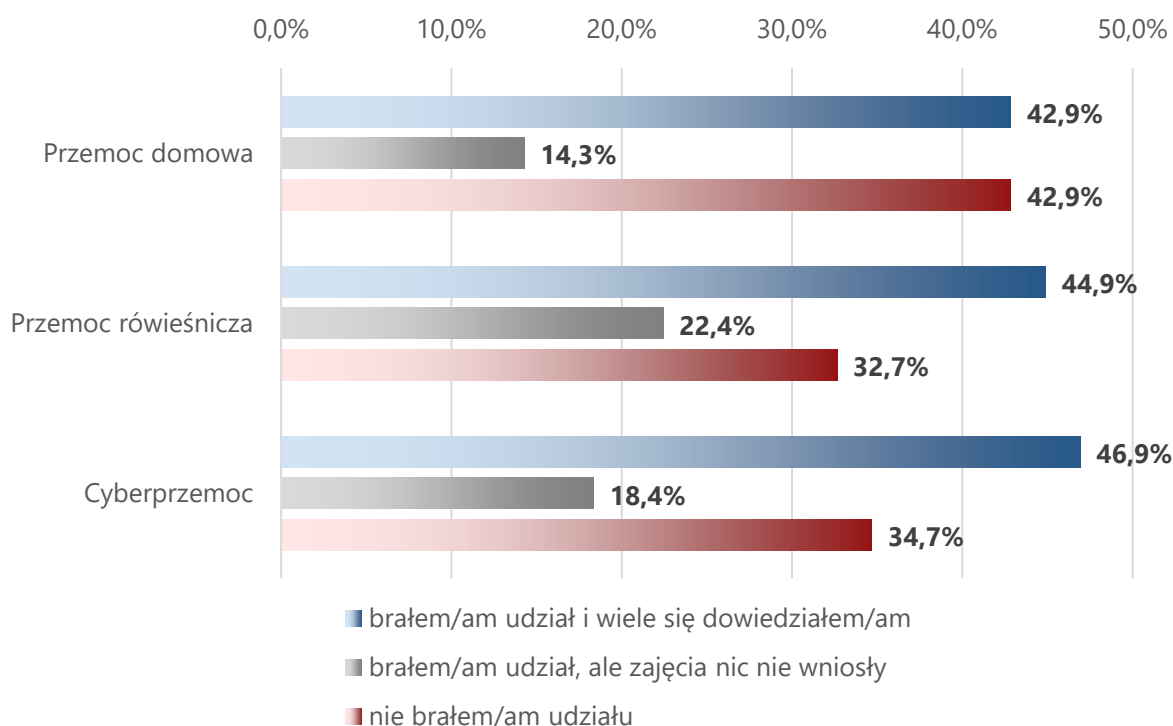

Działania profilaktyczne

W kolejnym pytaniu uczniowie mieli okazję ocenić podejmowane w szkole działania profilaktyczne w ciągu ostatnich 2 lat. Interesowało nas w jakich zajęciach badani brali udział oraz jak je oceniają. W tej kwestii wyniki kształtują się następująco:

- ⇒ pozytywnie zajęcia profilaktyczne z cyberprzemocy oceniło 46,9% uczniów, w zakresie przemocy rówieśniczej – 44,9%, natomiast dotyczące przemocy domowej – 42,9%,
- ⇒ odpowiedź „brałem/am udział, ale zajęcia nic nie wniosły” zaznaczyło 18,4% w przypadku zajęć dotyczących cyberprzemocy, 22,4% – przemocy rówieśniczej, natomiast 14,3% odnośnie zajęć dotyczących przemocy domowej,
- ⇒ brak uczestnictwa w zajęciach profilaktycznych zadeklarowało 34,7% w przypadku zajęć dotyczących cyberprzemocy, 32,7% – przemocy rówieśniczej, a przemocy domowej – 42,9%.

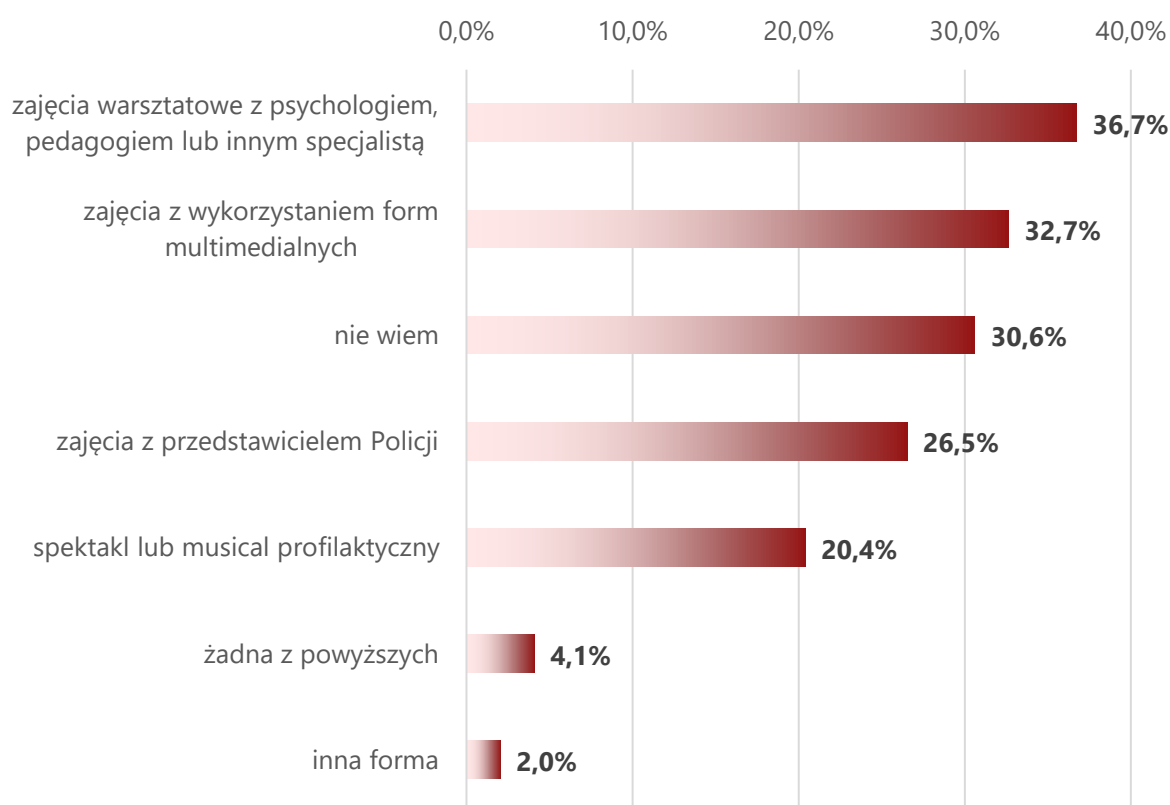
Wykres 13. Czy w przeciągu ostatnich 2 lat brałeś/aś udział w szkolnych zajęciach profilaktycznych dotyczących przemocy domowej, rówieśniczej i cyberprzemocy? N=49

Uczniowie zostali zapytani również o to, jaka forma zajęć profilaktycznych w zakresie przemocy jest dla w ich opinii najciekawsza/najefektywniejsza. W tej kwestii wyniki kształtują się następująco: 36,7% uznaje za takie zajęcia warsztatowe z psychologiem, pedagogiem lub innym specjalistą, z kolei 32,7% – zajęcia z wykorzystaniem form multimedialnych. 26,5% odpowiedzi padło na zajęcia z przedstawicielem Policji, natomiast 20,4% na spektakl lub musical profilaktyczny. 4,1% uczestników badania stwierdziło, że żadna z wymienionych form nie byłaby dla nich ciekawa/efektywna. Najniższy odsetek badanych podał inne formy zajęć profilaktycznych, w tym WDŻ (2,0%), natomiast blisko co trzeci uczeń biorący udział w badaniu nie potrafił odpowiedzieć na to pytanie (30,6%).

Wykres 14. Jaka forma zajęć profilaktycznych w zakresie przemocy jest według Ciebie najciekawsza/najefektywniejsza? N=49

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

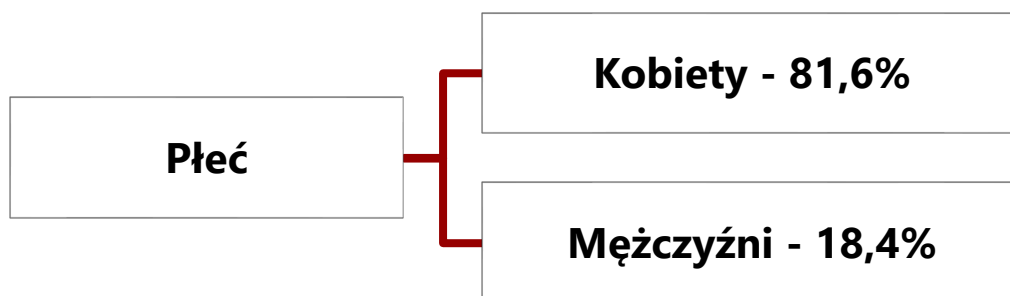
Dorośli mieszkańcy

W niniejszym rozdziale przedstawiona została skala zjawiska przemocy wśród dorosłych mieszkańców oraz w ich otoczeniu. Ponadto, analizie poddano ich wiedzę na temat zagadnień związanych z przemocą domową oraz ich stosunek do stosowania przemocy jako metody wychowawczej.

Struktura badanej próby

W badaniu diagnozującym problem przemocy na terenie gminy Iwanowice wzięło udział 114 mieszkańców mających powyżej 18 lat. Poniżej przedstawiona została struktura badanej próby, ze względu na płeć. Można zauważyć, że znacznie więcej ankiet wypełniły kobiety – stanowiły one 81,6% ogółu, natomiast mężczyźni – 18,4%.

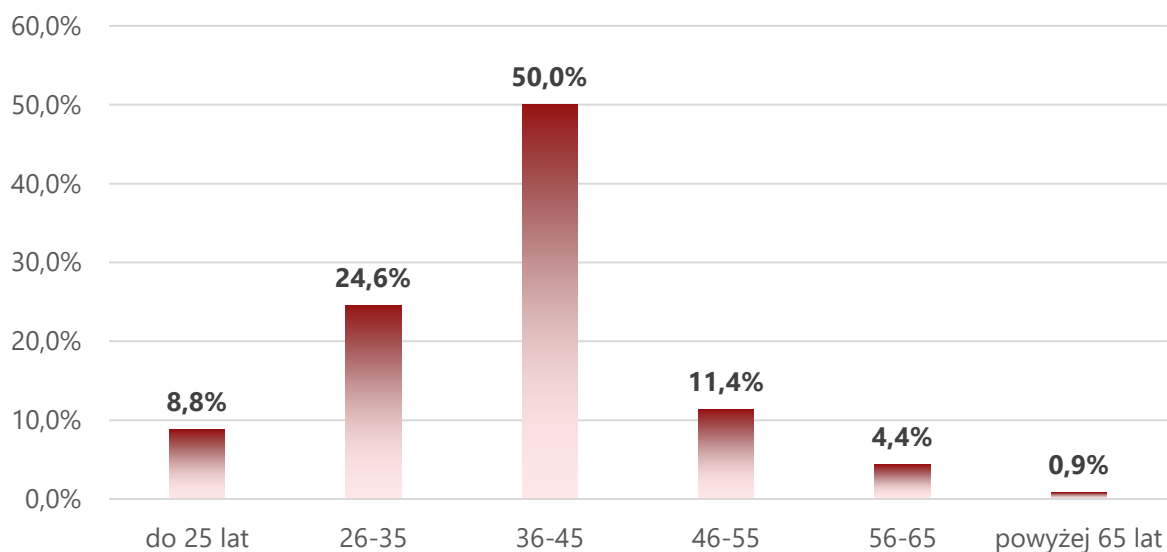
Rysunek 2. Płeć: N=114

Analiza struktury badanej grupy pokazuje, iż respondenci byli zróżnicowani pod względem wieku. Najliczniejszą grupę stanowili ankietowani mający 36-45 lat (50,0%), a następnie mający 26-35 lat (24,6%). W badaniu wzięli udział również mieszkańcy w wieku 46-55 lat (11,4%) oraz poniżej 25 roku życia (8,8%). Respondenci między 56 a 65 rokiem życia stanowili 4,4% próby badawczej, a pozostałe 0,9% to osoby powyżej 65 lat.

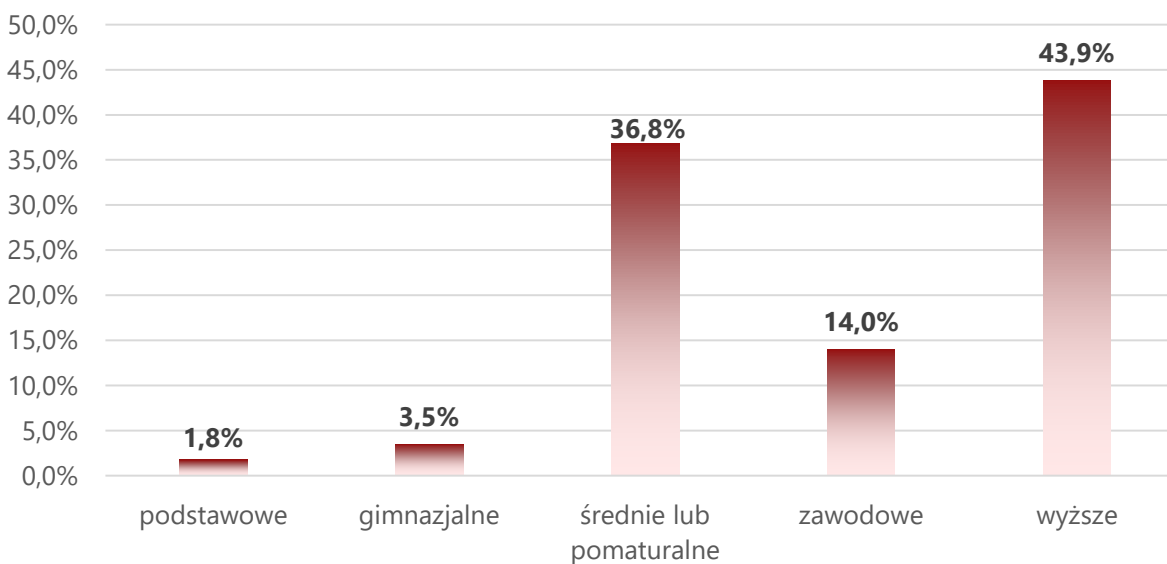

Wykres 15. Wiek: N=114

Na kolejnym wykresie zaprezentowane zostało wykształcenie respondentów. 43,9% stanowili mieszkańcy legitymujący się wykształceniem wyższym, 36,8% kwestionariuszy ankiet wypełnili respondenci z wykształceniem średnim lub pomaturalnym, natomiast 14,0% – zawodowym. 3,5% ankietowanych zakończyło edukację na poziomie gimnazjalnym, z kolei 1,8% – podstawowym.

Wykres 16. Wykształcenie: N=114

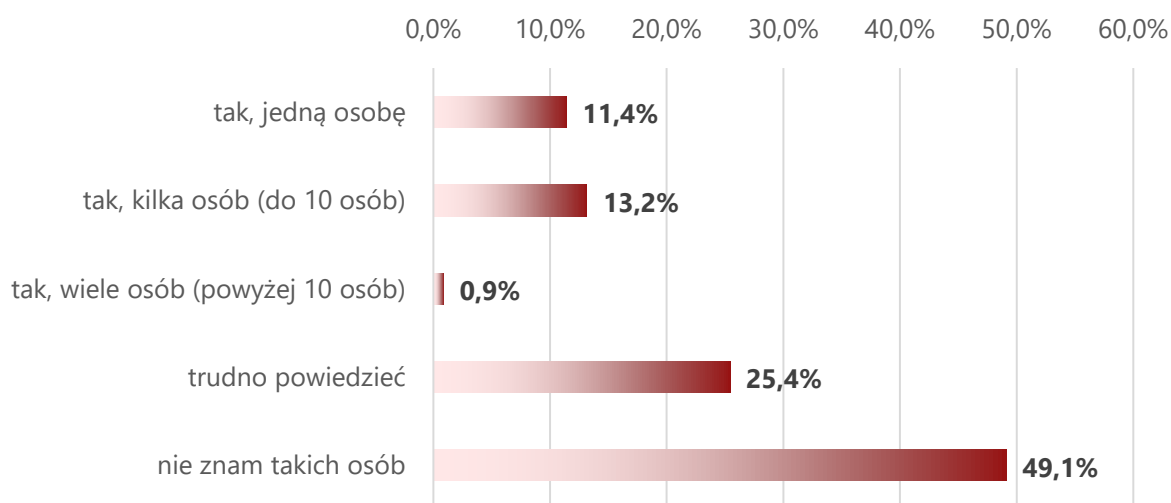

Problem przemocy

Pierwszy wykres przedstawia odpowiedzi ankietowanych na pytanie o znajomość kogoś w swoim otoczeniu, kto doświadcza przemocy domowej. 11,4% respondentów odpowiedziało, że zna jedną osobę, 13,2% badanych – kilka osób (do 10), a 0,9% ankietowanych – wiele osób (powyżej 10). 25,4% ankietowanych miało trudności

z odpowiedzią na to pytanie, natomiast 49,1% zadeklarowało, że nie zna nikogo, kto doznaje przemocy w swoim domu.

Wykres 17. Czy zna Pan/i kogoś w swoim otoczeniu, kto doświadcza przemocy domowej?
N=114

Badani deklarujący znajomość w swoim otoczeniu osób, które doświadczenia przemocy domowej, zostali zapytani o to, kim jest osoba jej doznająca. Blisko $\frac{3}{4}$ respondentów stwierdziło, że są nimi osoby dorosłe mające 18-60 lat (21 osób, tj. 72,4%). Mniejszy odsetek ankietowanych wskazywał na dzieci, tj. osoby do 18 roku życia (11 osób, tj. 37,9%), a najmniejszy na osoby starsze, tj. powyżej 60 roku życia (4 osoby, tj. 13,8%).

Tabela 14. Kim jest osoba, która doświadcza przemocy domowej? N=29

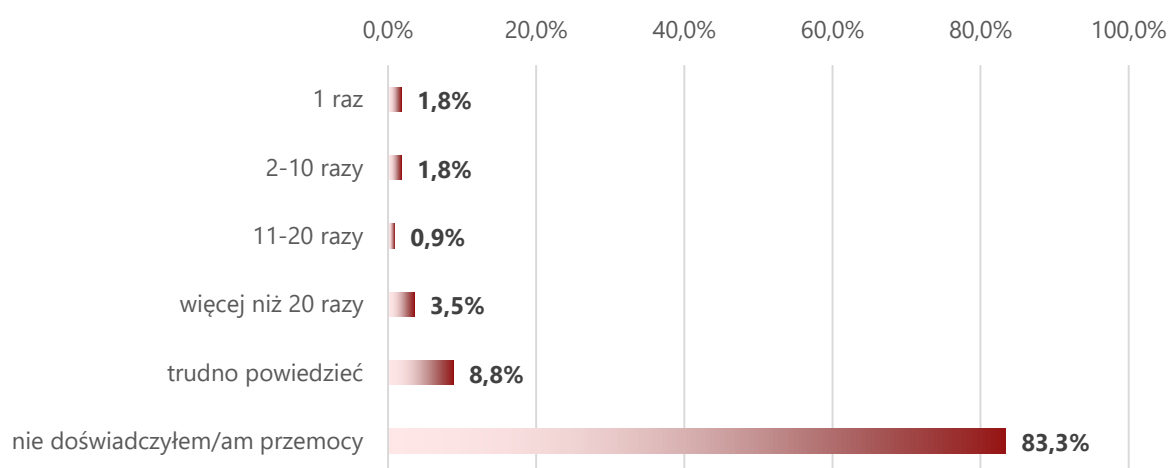
Odpowiedź	%	Liczba odp.
Dzieckiem do 18 roku życia	37,9	11
osobą dorosłą mającą 18-60 lat	72,4	21
osobą starszą, powyżej 60 roku życia	13,8	4

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Skala problemu przemocy została zweryfikowana również dzięki odpowiedziom respondentów na pytanie o to, czy zdarzyło im się doświadczyć tego problemu w ciągu ostatnich 12 miesięcy poprzedzających badanie. Z zebranych danych wynika, że w danym okresie, przemocy domowej doznało 7,9% mieszkańców, wśród których po 1,8% doświadczyło jej jednokrotnie lub 2-10 razy, 0,9% badanych wskazało na częstotliwość 11-20 razy, z kolei 3,5% – więcej niż 20 razy. Trudności z odpowiedzią na to pytanie miało 8,8% ankietowanych.

Wykres 18. Jak często, w okresie 12 miesięcy zdarzyło się Panu/i doświadczyć przemocy w swoim domu? N=114

Mieszkańcy, którzy przyznali, że doznali przemocy, zostali następnie poproszeni o określenie jej rodzaju. Z deklaracji ankietowanych wynika, że 7 badanych doznało przemocy psychicznej (77,8%), 4 respondentów – przemocy fizycznej (44,4%), 2 osoby – przemocy ekonomicznej (22,2%), a 1 mieszkaniec nie potrafił określić rodzaju doznawanej przemocy (11,1%).

Tabela 15. Jakiego rodzaju przemocy Pan/i doznał/a w ciągu ostatnich 12 miesięcy? N=9

Odpowiedź	%	Liczba odp.
przemoc psychiczna	77,8	7
przemoc fizyczna	44,4	4
przemoc ekonomiczna	22,2	2
nie wiem	11,1	1
zaniedbanie	0,0	0

przemoc seksualna	0,0	0
-------------------	-----	---

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Zapytaliśmy respondentów również o to, kto stosował wobec nich przemoc. 4 badanych doznało przemocy ze strony męża/żony (44,4%), 3 osoby – taty (33,3%), 2 respondentów wskazało na partnera/partnerkę (22,2%), natomiast pojedyncze odpowiedzi padły na mamę oraz inne, bliżej niezidentyfikowane osoby (po 1 osobie, tj. 11,1%).

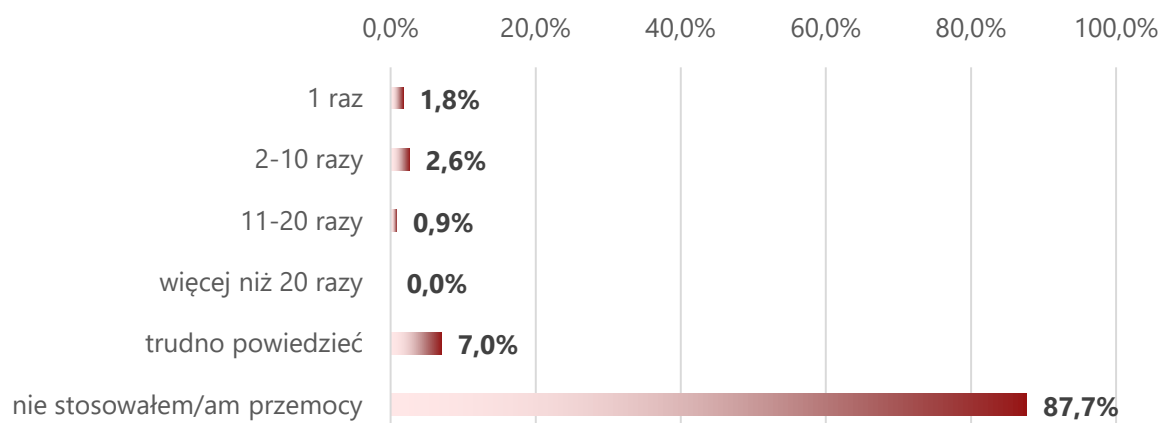
Tabela 16. Kto stosował wobec Pana/i przemoc? N=9

Odpowiedź	%	Liczba odp.
mąż/żona	44,4	4
tata	33,3	3
partner/partnerka	22,2	2
mama	11,1	1
inne osoby	11,1	1
dziecko/dzieci	0,0	0
rodzeństwo	0,0	0
dziadkowie	0,0	0
dalsi członkowie rodziny	0,0	0

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Zebrane w procesie badawczym dane pokazują, iż do stosowania przemocy w ciągu ostatnich 12 miesięcy poprzedzających badanie przyznało się 5,3% ankietowanych, z czego 1,8% respondentów wskazało, że miało to miejsce 1 raz, 2,6% podało częstotliwość 2-10 razy, natomiast 0,9% uczestników badania dopuściło się podobnych zachowań 11-20 razy. 7,0% badanych miało trudności z odpowiedzią na to pytanie.

Wykres 19. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy doszło do sytuacji, gdzie zastosował/a Pan/i przemoc domową wobec: N=114

Jak wynika z odpowiedzi respondentów, po 2 badanych deklarujących stosowanie przemocy, kierowało ją w stronę dziecka/dzieci, mamy lub taty (po 33,3%), a pojedyncze osoby wobec rodzeństwa i dalszych członków rodziny (po 16,7%).

Tabela 17. W stosunku do kogo zastosował/a Pan/i zachowanie przemocowe? N=6

Odpowiedź	%	Liczba odp.
dziecka/dzieci	33,3	2
mamy	33,3	2
taty	33,3	2
rodzeństwa	16,7	1
dalszych członków rodziny	16,7	1
partnera/partnerki	0,0	0
męża/żony	0,0	0
dziadków	0,0	0
innych osób	0,0	0

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

W dalszej kolejności poproszono badanych mieszkańców o określenie, jakiego rodzaju przemoc zastosowali. Wśród najczęstszych deklaracji znalazła się przemoc psychiczna (3 osoby, tj. 50,0%), a następnie: przemoc fizyczna, ekonomiczna oraz zaniedbanie (po 1 osobie, tj. 16,7%).

Tabela 18. Jakiego rodzaju przemoc Pan/i zastosował/a w ciągu ostatnich 12 miesięcy? N=6

Odpowiedź	%	Liczba odp.
przemoc psychiczna	50,0	3
przemoc fizyczna	16,7	1
przemoc ekonomiczna	16,7	1

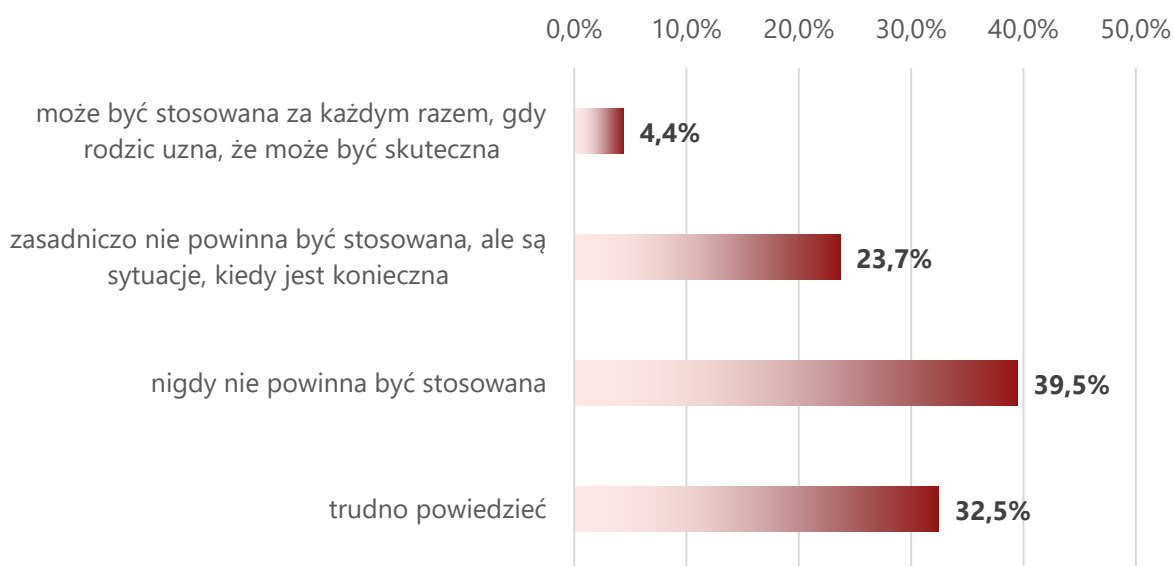
zaniedbanie	16,7	1
przemoc seksualna	0,0	0
nie wiem	0,0	0

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Kolejną analizowaną w Diagnostyce kwestią była opinia dorosłych mieszkańców na temat stosowania kar fizycznych w stosunku do dzieci. W odniesieniu do prezentowanych danych warto zwrócić uwagę, że wśród części respondentów występuje tolerancja przemocy jako metody wychowawczej – kar fizycznych nie neguje 28,1% badanych, z czego 4,4% ankietowanych uważa, że mogą one być stosowane za każdym razem, gdy rodzic uzna, że mogą być skuteczne, a 23,7% respondentów uważa, że nie powinny być one stosowane, ale są sytuacje, w których takie kary są konieczne. Jednocześnie 32,5% dorosłych mieszkańców udzieliło odpowiedzi „trudno powiedzieć”. Kary fizyczne nie powinny być nigdy stosowane w opinii 39,5% badanych.

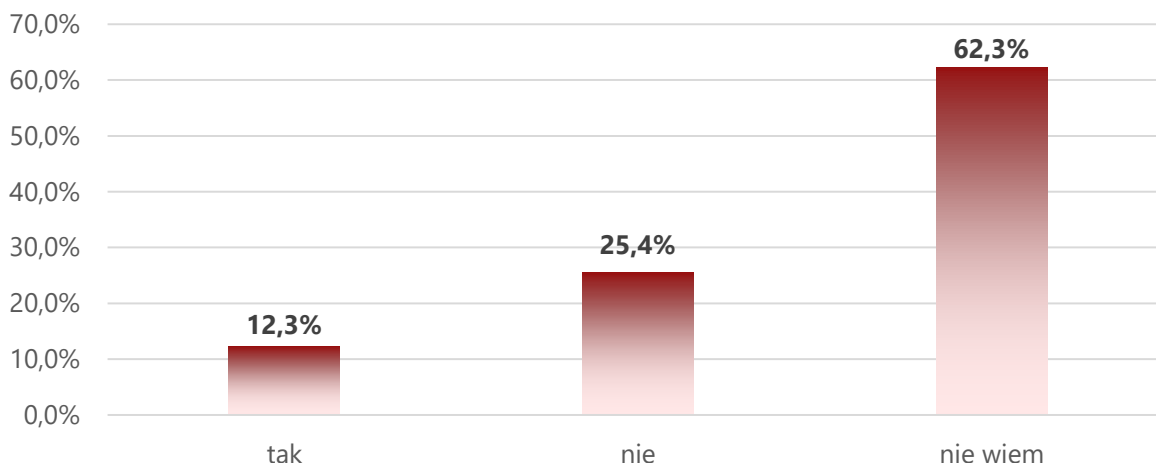
Wykres 20. Czy Pana/i zdaniem stosowanie kar fizycznych (np. klaps) jest metodą wychowawczą, która: N=114

Dorośli mieszkańcy zostali również poproszeni o oszacowanie skali istotności problemu przemocy domowej na terenie Gminy. 62,3% ankietowanych deklaruje brak wiedzy w tym zakresie. Problem przemocy domowej jako istotny oceniło 12,3% badanych, natomiast 25,4% respondentów jest przeciwnego zdania.

Wykres 21. Czy postrzega Pan/i przemoc domową jako znaczny problem występujący na terenie Gminy? N=114

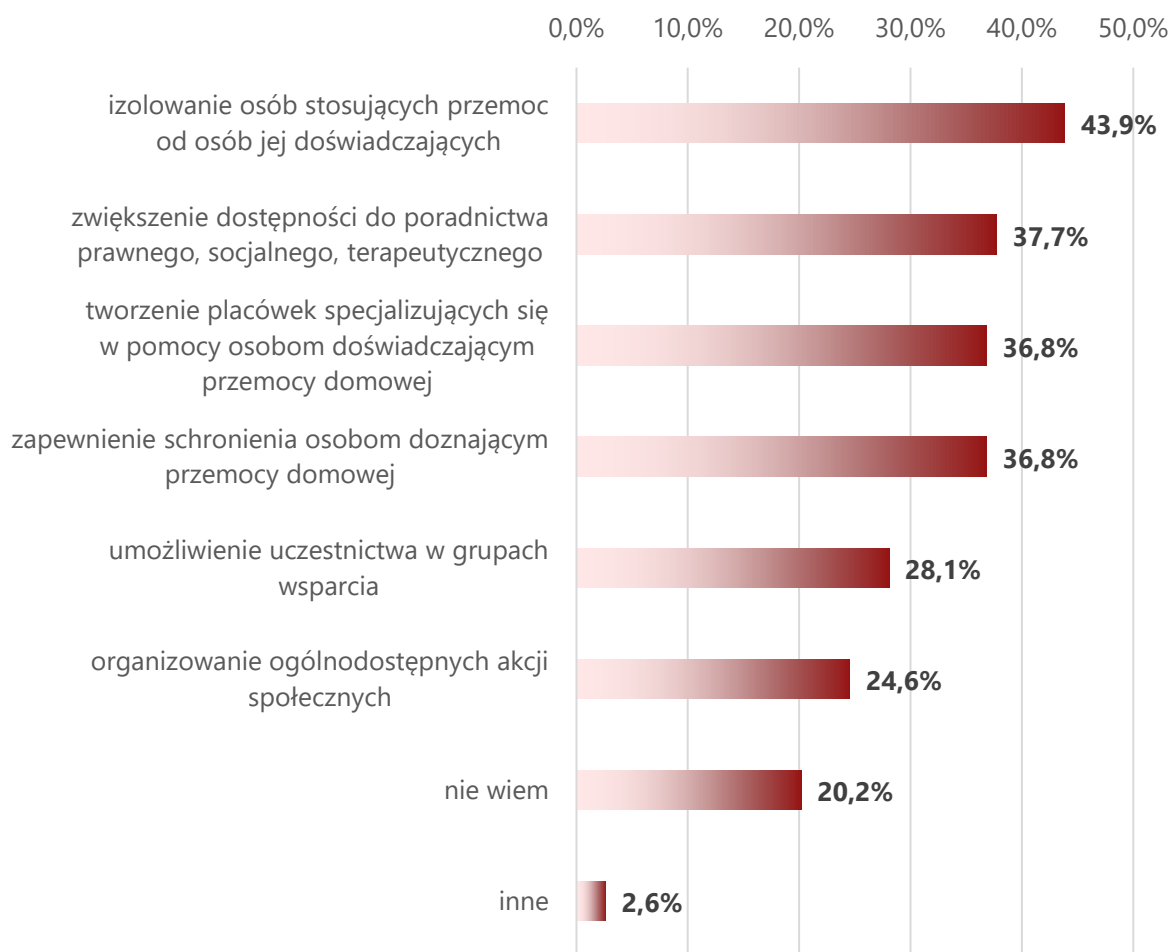

Następnie dorośli mieszkańcy zostali poproszeni o wskazanie zadań, które w ich opinii byłyby najskuteczniejsze wobec osób doznających przemocy domowej. Zebrany materiał badawczy wykazał, że za najważniejsze uznano izolowanie osób stosujących przemoc od osób jej doświadczających (43,9%) oraz zwiększenie dostępności

do poradnictwa prawnego, socjalnego, terapeutycznego (37,7%). Ponadto po 36,8% badanych za istotne uważa tworzenie placówek specjalizujących się w pomocy osobom doświadczającym przemocy domowej oraz zapewnienie schronienia osobom jej doznającym. Średnio co czwarty ankietowany wskazał na umożliwienie uczestnictwa w grupach wsparcia (28,1%) i organizowanie ogólnodostępnych akcji społecznych (24,6%). Brak wiedzy w tym zakresie wykazało 20,2% respondentów, a wśród innych odpowiedzi mieszkańcy wskazywali na *większą dostępność policji/dzielnicowego, akcje edukacyjne organizowane przez gminę, szkoły i kościół oraz edukację, zapewnienie poczucia realnego wsparcia* (2,6%).

Wykres 22. Jakie działania według Pana/i byłyby najskuteczniejsze wobec osób doświadczających przemocy domowej? N=114

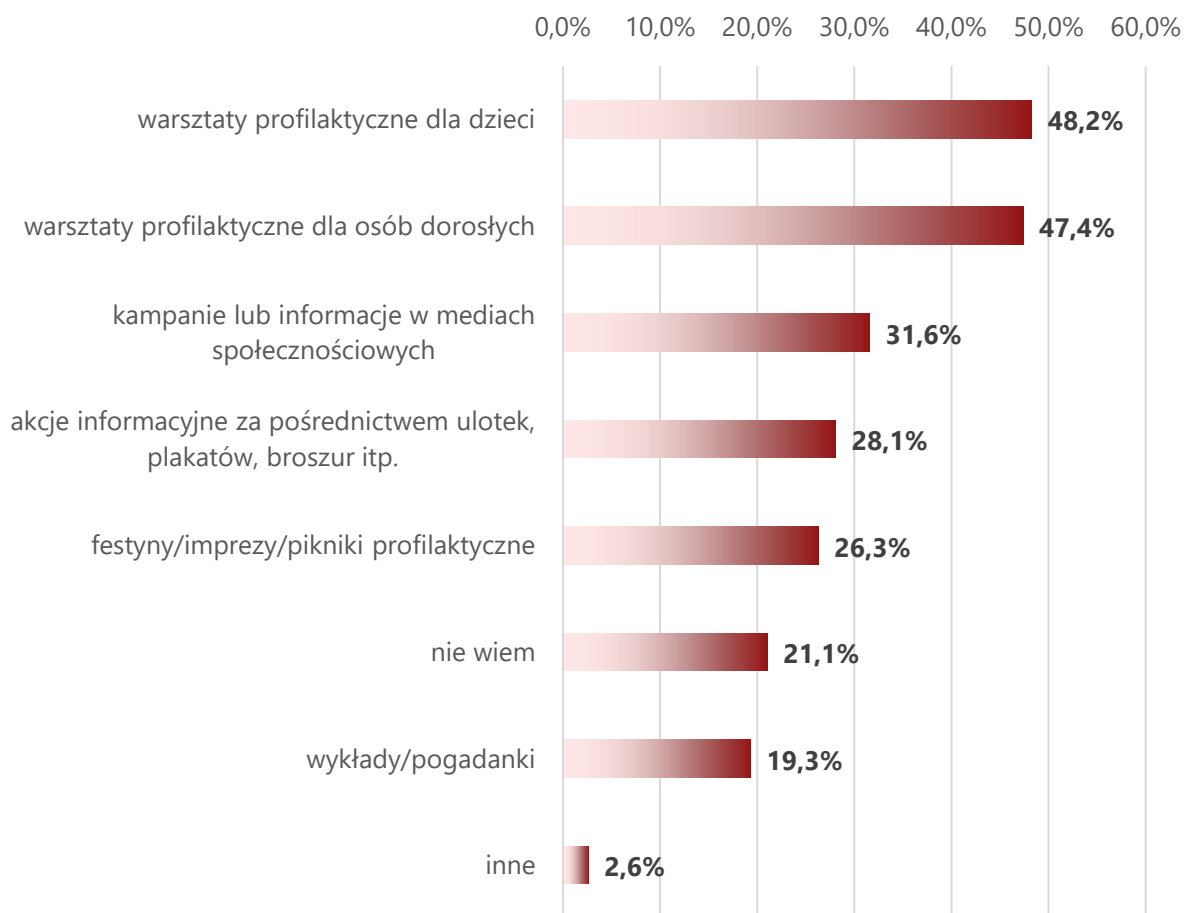

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

W opinii blisko połowy mieszkańców, którzy wzięli udział w badaniu ankietowym najlepsze efekty w przeciwdziałaniu przemocy domowej przyniosłyby warsztaty profilaktyczne, zarówno te skierowane do dzieci (48,2%), jak i osób dorosłych (47,4%). Równie istotne wydaje się być organizowanie kampanii lub zamieszczanie informacji w mediach społecznościowych (31,6%). Średnio co czwarty respondent wskazał na organizowanie akcji informacyjnych za pośrednictwem ulotek, plakatów broszur itp. (28,1%), a także organizowanie festynów, imprez i pikników profilaktycznych (26,3%), z kolei co piąty wyróżnił wykłady/pogadanki (19,3%). 21,1% uczestników badania nie posiada wiedzy w tym zakresie. 2,6% ankietowanych wytypowało inne formy działań, wśród których wskazano na *udostępnianie informacji o instytucjach, do których można się zwrócić o pomoc, wywiady środowiskowe oraz kontrole gminne*.

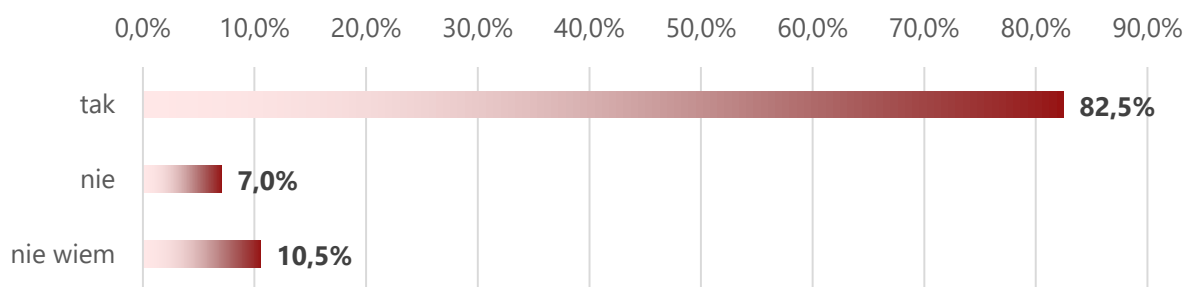
Wykres 23. Poniżej wymieniono różne formy działań profilaktycznych. Które z nich według Pana/i przyniosą najlepsze efekty, jeśli chodzi o zapobieganie przemocy domowej? N=114

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Ankietowani wyrazili także swoją opinię na temat tego, czy uważają przemoc domową za przestępstwo. Zdecydowana większość mieszkańców odpowiedziała twierdząco na to pytanie (82,5%), natomiast 10,5% respondentów nie wyraziło jednoznacznej opinii i zaznaczyło odpowiedź „nie wiem”. Niepokojący jest fakt, że 7,0% uczestników badania nie uznaje przemocy domowej za przestępstwo.

Wykres 24. Czy Pana/i zdaniem przemoc domowa to przestępstwo? N=114

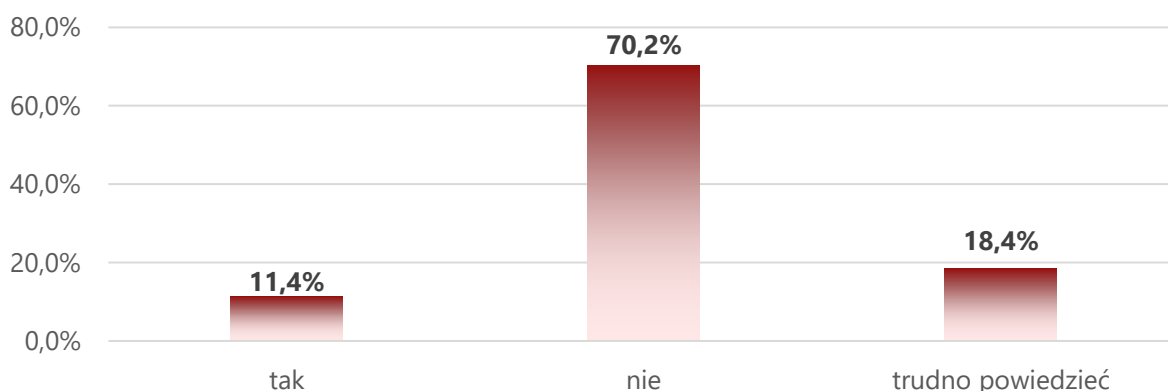

Cyberprzemoc

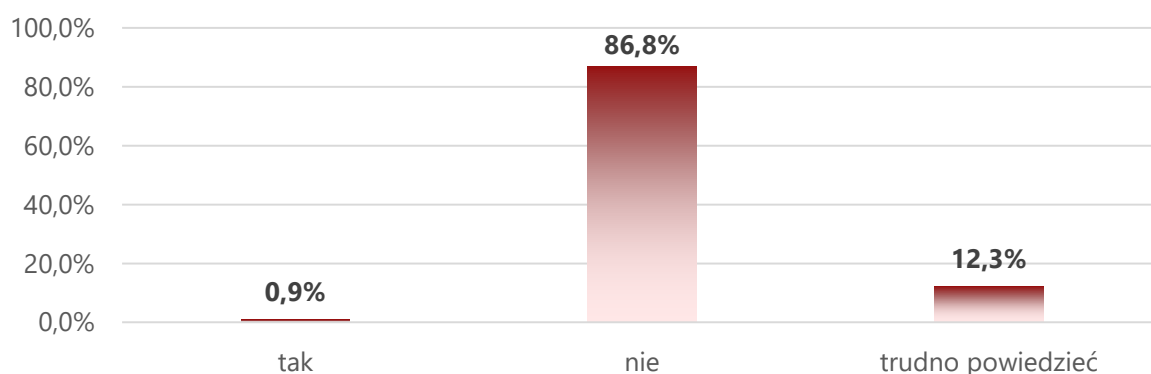
Kolejne pytania dotyczyły doznawania cyberprzemocy przez mieszkańców Gminy. Jak wynika z uzyskanych danych, tego rodzaju przemocy doświadczyło w ciągu ostatnich 12 miesięcy 11,4% badanych, a 18,4% respondentów nie potrafiło jednoznacznie odpowiedzieć na to pytanie.

Wykres 25. Czy doświadczył/a Pan/i w przeciągu ostatnich 12 miesięcy cyberprzemocy (czyli przemocy w Internecie)? N=114

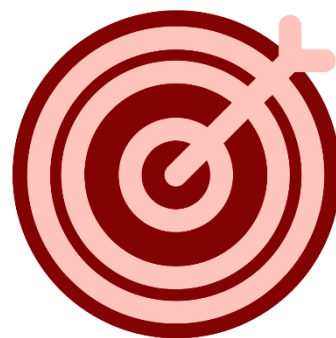
Ostatnie z pytań zadanych dorosłym mieszkańcom było analogiczne do poprzedniego, natomiast tym razem dotyczyło stosowania cyberprzemocy przez respondentów w ciągu ostatnich 12 miesięcy. Przyznało się do tego 0,9% ankietowanych, a 12,3% osób miało trudności z określeniem swojego stanowiska w tej sprawie i wybrało odpowiedź „trudno powiedzieć”. Przeważająca większość badanych zadeklarowała, że nie stosowała cyberprzemocy w omawianym czasie (86,8%).

Wykres 26. Czy stosował/a Pan/i w przeciągu ostatnich 12 miesięcy cyberprzemoc (czyli przemoc w Internecie)? N=114

CELE, ZADANIA I REALIZATORZY PROGRAMU

Celem głównym Programu jest ograniczenie skali zjawiska przemocy domowej na terenie gminy Iwanowice poprzez realizowanie działań profilaktycznych i wspieranie lokalnego systemu pomocy, jednocześnie zapewniając wysoki poziom usług pomocowych dla mieszkańców.

Cel ten będzie realizowany w następujących obszarach:

- 1 Diagnoza społeczna oraz profilaktyka i edukacja społeczności lokalnej.
- 2 Zapewnienie kompleksowego wsparcia dla osób doznających przemocy domowej.
- 3 Skuteczne oddziaływanie na osoby stosujące przemoc domową.
- 4 Podnoszenie kompetencji oraz szeroka współpraca służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.

1. Diagnoza społeczna oraz profilaktyka i edukacja społeczności lokalnej.

lp.	zadanie	wskaźnik	realizatorzy
1.	Prowadzenie działań profilaktycznych, edukacyjnych i informacyjnych mających na celu przeciwdziałanie przemocy domowej i powierzanie ich wykonania właściwym podmiotom.	Liczba zainicjowanych działań profilaktycznych, edukacyjnych i informacyjnych.	ZI, UG, GOPS, GKRPA, KP, NGO, placówki oświatowe
2.	Rozpowszechnianie informacji na temat miejsc/osób udzielających pomocy i wsparcia w przypadku doświadczenia lub stosowania przemocy.	Liczba działań podjętych w celu rozpowszechnienia informacji.	ZI, UG, KP, GKRPA, GOPS, NGO, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia
3.	Organizowanie, prowadzenie i udział w kampaniach na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej.	Liczba zrealizowanych kampanii na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej.	ZI, UG, KP, GKRPA, GOPS, NGO, GCKiB, KS, placówki oświatowe
4.	Edukacja dzieci i młodzieży na temat rodzajów i form przemocy oraz zagrożeń wynikających z przemocy domowej, rówieśniczej i cyberprzemocy.	Liczba zrealizowanych programów/ warsztatów.	UG, KP, GKRPA, NGO, GCKiB, placówki oświatowe
5.	Organizowanie alternatywnych form spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży.	Liczba dostępnych miejsc spędzania czasu wolnego.	UG, NGO, GCKiB, placówki oświatowe,

lp.	zadanie	wskaźnik	realizatorzy
6.	Budowa świadomości mieszkańców na temat przemocy domowej oraz związanych z nią innych problemów, poprzez dystrybucję materiałów edukacyjno-profilaktycznych, organizację pogadań oraz zamieszczanie informacji w mediach lokalnych itp.	Liczba zakupionych materiałów edukacyjnych.	ZI, UG, KP, GKRPA, GOPS, NGO, placówki oświatowe
		Liczba informacji zamieszczonych w mediach lokalnych o tematyce przeciwdziałania przemocy domowej.	
7.	Wdrażanie programów profilaktyczno-edukacyjnych dla rodziców w zakresie promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych.	Liczba zrealizowanych programów.	UG, NGO, placówki oświatowe
8.	Diagnozowanie i monitorowanie problemu przemocy na terenie Gminy poprzez systematyczne przeprowadzenie badań społecznych wśród mieszkańców i uczniów szkół.	Liczba osób objętych badaniem w ramach diagnozy problemu przemocy.	GOPS, UG, placówki oświatowe
9.	Współpraca samorządu z organizacjami pozarządowymi w celu wprowadzenia elementów edukacji na temat zjawiska przemocy domowej w ramach działania projektów prowadzonych przez NGO.	Liczba zrealizowanych działań.	UG, NGO

10.	Prowadzenie poradnictwa, przede wszystkim poprzez działania edukacyjne ukierunkowane na wzmocnienie funkcji opiekuńczych i wychowawczych, alternatywnych wobec stosowania przemocy, jak również dotyczące wzrostu kompetencji rodziców i opiekunów w środowisku zagrożonym przemocą domową, a także w odniesieniu do grup ryzyka, np. małoletnich w ciąży.	Liczba placówek prowadzących poradnictwo w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej. Liczba osób, którym udzielono porad.	UG, placówki oświatowe
11.	Współpraca z mediami oraz sektorem NGO w celu upowszechniania informacji dotyczących możliwości i form uzyskania pomocy.	Liczba opracowanych materiałów informacyjnych.	UG, NGO, media

2. Zapewnienie kompleksowego wsparcia dla osób doznających przemocy domowej.

lp.	zadanie	wskaźnik	realizatorzy
1.	Udzielanie schronienia osobom doświadczającym przemocy domowej.	Liczba osób korzystających ze schronienia.	ZI, GOPS, PCPR, UG
2.	Zapewnienie osobom doznającym przemocy dostępu do bezpłatnej pomocy, w szczególności w formie: poradnictwa psychologicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego, interwencji kryzysowej oraz pomocy medycznej.	Liczba porad udzielonych osobom doznającym przemocy. Liczba osób, które skorzystały z pomocy w formie bezpłatnego poradnictwa.	ZI, GKRPA, GOPS, PIWiP, UG, NGO, PCPR, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia
3.	Świadczenie pomocy finansowej i rzeczowej rodzinom dotkniętym przemocą domową.	Liczba rodzin otrzymujących pomoc finansową i rzeczową z powodu problemu przemocy.	GOPS
4.	Udzielanie pomocy rodzinom dotkniętym problemem przemocy domowej poprzez realizację procedury „Niebieskie Karty”.	Liczba rozpoczętych/zakończonych procedur. Liczba rodzin objętych procedurą.	ZI
5.	Wsparcie socjalne rodzin, w których występuje problem przemocy domowej.	Liczba rodzin, które objęto pracą socjalną.	GOPS
6.	Objęcie rodzin, w których występują problemy opiekuńczo-wychowawcze wsparciem asystenta rodziny.	Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny.	GOPS

lp.	zadanie	wskaźnik	realizatorzy
7.	Zapewnienie bezpieczeństwa dzieciom doświadczającym przemocy domowej poprzez umieszczanie ich w pieczy zastępczej oraz zabezpieczenie środków na ich pobyt.	Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, z powodu przemocy domowej.	PCPR, GOPS
8.	Kontynuowanie działalności w zakresie wsparcia osób uwikłanych w problem przemocy domowej, w związku z uzależnieniem członka rodziny.	Liczba osób objętych wsparciem.	GKRPA, PIWiP, UG
9.	Kontynuowanie działalności Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup diagnostyczno-pomocowych powołanych do realizacji procedur „Niebieskie Karty”.	Liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego. Liczba funkcjonujących w danym roku grup diagnostyczno-pomocowych.	ZI
10.	Współpraca między samorządem a organizacjami pozarządowymi w zakresie pomocy osobom doświadczającym przemocy domowej.	Liczba zrealizowanych projektów w zakresie pomocy osobom doświadczającym przemocy domowej.	UG, NGO
11.	Upowszechnianie informacji o dostępności do danych teleadresowych z zakresu wsparcia dla osób doświadczających przemocy domowej.	Liczba rozpowszechnionych informacji.	GOPS, UG
12.	Tworzenie warunków umożliwiających osobom doświadczającym przemocy domowej otrzymanie w pierwszej kolejności lokali komunalnych.	Liczba lokali komunalnych przyznanych w pierwszej kolejności osobom doświadczającym przemocy domowej.	UG

3. Skuteczne oddziaływanie na osoby stosujące przemoc domową.

lp.	zadanie	wskaźnik	realizatorzy
1.	Informowanie osób stosujących przemoc domową o konsekwencjach oraz zobowiązanie ich do podejmowania działań zmierzających do zaprzestania stosowania przemocy, w tym do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych i/lub psychologiczno-terapeutycznych.	Liczba osób skierowanych do uczestnictwa w Programie.	ZI, KP
		Liczba sporządzonych formularzy „Niebieska Karta – D”.	
2.	Motywowanie i/lub kierowanie na leczenie odwykowe osób uzależnionych stosujących przemoc domową.	Liczba osób skierowanych na leczenie odwykowe.	GKRPA, ZI
3.	Izolowanie osób stosujących przemoc domową poprzez uniemożliwienie im korzystania ze wspólnie zajmowanego z członkami rodziny mieszkania oraz zakaz zbliżania się do jego otoczenia i miejsc, w których osoba zwykle lub regularnie przebywa.	Liczba interwencji związanych z naruszeniem zakazu zbliżania, kontaktowania się lub wstępu, przez osobę stosującą przemoc domową.	KP
4.	Podejmowanie działań wobec osób stosujących przemoc, które nie podjęły się uczestnictwa w obowiązkowym programie korekcyjno-edukacyjnym lub psychologiczno-terapeutycznym.	Liczba złożonych zawiadomień o popełnieniu przez osobę stosującą przemoc domową wykroczenia.	KP, ZI

lp.	zadanie	wskaźnik	realizatorzy
5.	Rozpowszechnianie informatorów zawierających aktualne bazy teleadresowe instytucji, podmiotów oraz organizacji pozarządowych, które realizują wszelkie działania adresowane do osób stosujących przemoc domową.	Liczba przekazanych informatorów.	GKRPA, GOPS, UG
6.	Podejmowanie działań wobec osób stosujących przemoc domową, w tym w ramach procedury „Niebieskie Karty”.	Liczba osób stosujących przemoc domową objętych procedurą „Niebieskie Karty”.	ZI, KP

4. Podnoszenie kompetencji oraz szeroka współpraca służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.

lp.	zadanie	wskaźnik	realizatorzy
1.	Przeprowadzanie szkoleń/seminariów/konferencji dla pracowników instytucji i organizacji o tematyce udzielania pomocy osobom doświadczającym przemocy domowej.	Liczba zorganizowanych szkoleń/seminariów/konferencji.	GOPS, ZI, GKRPA, ROPS, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia
2.	Uczestnictwo nowo powołanych członków ZI w obowiązkowym szkoleniu.	Liczba członków ZI uczestniczących w szkoleniu.	ZI
3.	Uczestnictwo członków grup diagnostyczno-pomocowych w szkoleniach, w szczególności w zakresie pracy z osobą doznającą przemocy domowej oraz osobą stosującą przemoc domową.	Liczba członków grup diagnostyczno-pomocowych, uczestniczących w szkoleniach.	ROPS
4.	Opracowanie diagnoz potrzeb szkoleniowych członków zespołów interdyscyplinarnych oraz grup diagnostyczno-pomocowych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.	Liczba diagnoz potrzeb szkoleniowych.	ZI
5.	Działanie i współpraca służb w zakresie monitorowania zachowań osób uprzednio skazanych za stosowanie przemocy domowej, w tym wymiana informacji między nimi.	Liczba wniosków o nałożenie obowiązku uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych.	KP, ZI, grupy diagnostyczno-pomocowe

ADRESACI PROGRAMU

Program skierowany jest do:

- ⇒ mieszkańców gminy Iwanowice, w tym osób zagrożonych wystąpieniem problemu przemocy domowej,
- ⇒ osób doznających przemocy domowej,
- ⇒ osób stosujących przemoc domową,
- ⇒ świadków przemocy domowej,
- ⇒ osób i instytucji zawodowo zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy domowej.

PRZEWIDYWANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU

Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Iwanowice na lata 2024-2030 zakłada:

- ⇒ zmianę biernych postaw społeczności lokalnej względem zjawiska przemocy domowej,
- ⇒ podniesienie jakości funkcjonowania rodzin, w tym promowanie metod wychowawczych bez użycia przemocy,
- ⇒ poszerzanie dostępności i skuteczności pomocy dla osób doznających przemocy,
- ⇒ wzmocnienie efektywności działań ukierunkowanych na osoby stosujące przemoc domową,
- ⇒ wzrost liczby działań dotyczących profesjonalnej pomocy w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.

ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Zadania realizowane w ramach *Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Iwanowice na lata 2024-2030* finansowane będą z budżetu Gminy, w tym budżetu GOPS oraz ze środków pozyskanych z innych źródeł.

EWALUACJA I MONITORING PROGRAMU

Celem ewaluacji jest oszacowanie stopnia osiągnięcia zakładanych celów i rezultatów. Wyniki ewaluacji okresowej służą również ewentualnym modyfikacjom dokumentów programowych, a dostarczone za jej sprawą informacje powinny być wykorzystane przy przygotowaniu Programu w następnym okresie programowania.

Cele badawcze ewaluacji Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej powinny opierać się na:

- ⇒ ocenie procesu realizacji działań i osiągniętych efektów Programu,
- ⇒ ocenie wdrażania i zarządzania Programem, w tym współpracy interdyscyplinarnej,
- ⇒ opracowaniu rekomendacji do stworzenia kontynuacji Programu.

W ramach ewaluacji należy przyjąć przynajmniej jedną z niżej wymienionych technik badawczych, tj.:

- ⇒ analizę dokumentów,
- ⇒ badanie ankietowe adresatów Programu,
- ⇒ badanie poprzez zogniskowany wywiad grupowy realizatorów Programu.

Przyjęte kryteria ewaluacji Programu to:

- a) **Kryterium skuteczności** (plan a wykonanie) – rozumiane jako stopień realizacji zaplanowanych celów i efektów Programu. Ocena pod kątem kryterium skuteczności skupi się głównie na ocenie wdrożenia działań w stosunku do założonego planu i osiągnięcia wskaźników rezultatów.
- b) **Kryterium efektywności** – ocena sprawności wdrażania i prawidłowości zarządzania Programem, w tym pod kątem zgodności z harmonogramem, ewentualnych trudności w jego realizacji, przepływu informacji między realizatorami.
- c) **Kryterium użyteczności** – ocena dopasowania założeń Programu do potrzeb jego odbiorców i realizatorów.
- d) **Kryterium trafności** – rozumiane jako stopień, w jakim zaplanowane cele odpowiadają zidentyfikowanemu problemom.

Proces wdrażania założonych w niniejszym Programie działań i celów oraz informacja o aktywności Zespołu Interdyscyplinarnego w danym roku, będą przedmiotem corocznych sprawozdań przedkładanych Wójtowi Gminy Iwanowice przez Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Iwanowicach. Za koordynowanie realizacji *Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Iwanowice na lata 2024-2030* odpowiedzialny jest Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Iwanowicach.

Realizacja *Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Iwanowice na lata 2024-2030* obejmować będzie cztery etapy, przedstawione w kolejnej tabeli.

Tabela 19. Harmonogram wdrażania Programu.

etap	wyszczególnienie	termin realizacji
etap I	Podjęcie uchwały przez Radę Gminy Iwanowice o przyjęciu do realizacji <i>Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Iwanowice na lata 2024-2030.</i>	III kwartał 2024 r.
etap II	Koordinacja realizacji zadań objętych Programem.	III kwartał 2024 r. – IV kwartał 2030 r.
etap III	Monitoring.	corocznie w okresie od 2025 r. do 2030 r.
etap IV	Ewaluacja Programu.	I kwartał 2031 r.

Źródło:

Opracowanie

własne.

WNIOSKI I PODSUMOWANIE

Zjawisko przemocy domowej jest problemem dotykającym rodziny na całym świecie. Zdiagnozowanie jego skali jest szczególnie trudne za sprawą czynników takich jak m.in. wstyd, ukrywanie aktów przemocy domowej przez rodziny oraz ich najbliższe środowisko, a także lęk osób doświadczających przemocy przed ich oprawcami. Tworzenie programów przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej ma na celu udzielanie kompleksowej pomocy osobom uwikłanym w problem przemocy domowej, przez co rozumie się osoby doświadczające przemocy, stosujące ją oraz jej świadków. Realizacja zadań w tym zakresie nie byłaby możliwa, gdyby nie zintegrowane działania wszystkich instytucji i specjalistów zaangażowanych w rozwiązywanie problemu przemocy domowej. Innym czynnikiem mającym znaczący wpływ na ograniczanie skali zjawiska przemocy jest świadomość społeczna. W związku z tym edukacja społeczności z terenu gminy Iwanowice stanowi szansę na zmniejszenie tolerancji dla przemocy. Należy również pamiętać, aby podejmowane działania interwencyjne wobec osób doświadczających, jak i stosujących przemoc nie ograniczały się wyłącznie do rozmowy z psychologiem, ale pociągały za sobą szereg działań długofalowych, takich jak trwałe zmiany w postępowaniu osób stosujących przemoc domową, prawidłowe funkcjonowanie społeczne oraz emocjonalne osób doznających przemocy domowej itp.

Cele i zadania zawarte w *Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Iwanowice na lata 2024-2030*, realizowane w porozumieniu podmiotów funkcjonujących na terenie Gminy z najwyższą rzetelnością, powinny pociągać za sobą pozytywne skutki, w postaci rozwiniętego i efektywnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej.

SPIS RYSUNKÓW, TABEL I WYKRESÓW

SPIS RYSUNKÓW

Rysunek 1. Płeć: N=4926

Rysunek 2. Płeć: N=11440

SPIS TABEL

Tabela 1. Dane na temat zasobów instytucjonalnych umożliwiających realizację Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej wraz z obszarami ich działania.¹⁴

Tabela 2. Liczba rodzin korzystających z pomocy i wsparcia GOPS z powodu przemocy domowej oraz ich udział w ogóle korzystających z pomocy społecznej²⁰

Tabela 3. Dane statystyczne dotyczące działalności Zespołu Interdyscyplinarnego i grup diagnostyczno-pomocowych w latach 2021-2023²¹

Tabela 4. Dane dotyczące osób stosujących przemoc domową objętych procedurą „Niebieskie Karty” w latach 2021-2023²³

Tabela 5. Dane dotyczące osób doznających przemocy domowej objętych procedurą „Niebieskie Karty” w latach 2021-2023²³

Tabela 6. Liczba osób oraz udzielonych im porad w Punkcie Konsultacyjno-Informacyjnym w latach 2021-2023²⁴

Tabela 7. Liczba osób stosujących lub doznających przemocy oraz świadków przemocy, z którymi kontaktowali się członkowie GKRPA w latach 2021-2023²⁵

Tabela 8. Kto stosował wobec Ciebie przemoc? N=2129

Tabela 9. Jakiego rodzaju przemocy doznałeś/aś? N=2029

Tabela 10. Jakiego rodzaju przemoc zastosowałeś/aś? N=930

Tabela 11. Wobec kogo zdarzyło Ci się stosować przemoc? N=931

Tabela 12. Kto stosował przemoc w Twoim domu (kiedy byłeś/aś jej świadkiem)?

N=732

Tabela 13. Czy w przeciągu ostatnich 12 miesięcy doznawałeś/aś i/lub stosowałeś/aś cyberprzemoc (np. wyzywanie, podszywanie się, ośmieszanie/ponizanie, grożenie/straszenie, szantażowanie, wyłudzenie pieniędzy, rozsyłanie ośmieszających zdjęć/filmów)? N=4937

Tabela 14. Kim jest osoba, która doświadcza przemocy domowej? N=2942

Tabela 13. Jakiego rodzaju przemocy Pan/i doznał/a w ciągu ostatnich 12 miesięcy?

N=943

Tabela 16. Kto stosował wobec Pana/i przemoc? N=944

Tabela 17. W stosunku do kogo zastosował/a Pan/i zachowanie przemocowe? N=645

Tabela 18. Jakiego rodzaju przemoc Pan/i zastosował/a w ciągu ostatnich 12 miesięcy? N=645

Tabela 17. Harmonogram wdrażania Programu.65

SPIS WYKRESÓW

Wykres 1. Liczba wszczętych procedur „Niebieskie Karty” w latach 2021-202322

Wykres 2. Liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty” w latach 2021-202322

Wykres 4. Klasa: N=4927

Wykres 5. Wiek: N=4927

Wykres 6. Czy w przeciągu ostatnich 12 miesięcy zdarzyło Ci się doświadczyć przemocy? N=4928

Wykres 7. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy doszło do sytuacji, w której zastosowałeś/aś przemoc wobec drugiej osoby? N=4930

Wykres 8. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy zdarzyło Ci się być świadkiem sytuacji, w której ktoś w Twoim domu stosował przemoc? N=4931

Wykres 9. Jak często obserwujesz w swojej szkole problem przemocy między uczniami? N=4932

Wykres 10. Czy uważasz, że w niektórych sytuacjach można użyć przemocy (np. kiedy ktoś Cię zdenerwuje)? N=4933

Wykres 11. Do kogo zwróciłbyś/abyś się o pomoc, gdybyś Ty lub ktoś z Twojego otoczenia doznawał przemocy domowej lub rówieśniczej? N=4935

Wykres 12. Czym według Ciebie jest cyberprzemoc? N=4936

Wykres 13. Jakie zachowanie jest Twoim zdaniem przemocą? N=4937

Wykres 14. Czy w przeciągu ostatnich 2 lat brałeś/aś udział w szkolnych zajęciach profilaktycznych dotyczących przemocy domowej, rówieśniczej i cyberprzemocy? N=4938

Wykres 15. Jaka forma zajęć profilaktycznych w zakresie przemocy jest według Ciebie najciekawsza/najefektywniejsza? N=4939

Wykres 15. Wiek: N=11441

Wykres 16. Wykształcenie: N=11441

Wykres 17. Czy zna Pan/i kogoś w swoim otoczeniu, kto doświadcza przemocy domowej? N=11442

Wykres 18. Jak często, w okresie 12 miesięcy zdarzyło się Panu/i doświadczyć przemocy w swoim domu? N=11443

Wykres 19. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy doszło do sytuacji, gdzie zastosował/a Pan/i przemoc domową wobec: N=11444

Wykres 20. Czy Pana/i zdaniem stosowanie kar fizycznych (np. klaps) jest metodą wychowawczą, która: N=11447

Wykres 21. Czy postrzega Pan/i przemoc domową jako znaczny problem występujący na terenie Gminy? N=11448

Wykres 22. Jakie działania według Pana/i byłyby najskuteczniejsze wobec osób doznających przemocy domowej? N=11449

Wykres 23. Poniżej wymieniono różne formy działań profilaktycznych. Które z nich według Pana/i przyniosą najlepsze efekty, jeśli chodzi o zapobieganie przemocy domowej? N=11450

Wykres 24. Czy Pana/i zdaniem przemoc domowa to przestępstwo? N=11450

Wykres 25. Czy doświadczył/a Pan/i w przeciągu ostatnich 12 miesięcy cyberprzemocy (czyli przemocy w Internecie)? N=11452

Wykres 27. Czy stosował/a Pan/i w przeciągu ostatnich 12 miesięcy cyberprzemoc (czyli przemoc w Internecie)? N=11452